

Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası ile Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/321)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-784/403

9 . II . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ziraat Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 2 . II . 1959 tarihinde kararlaştırılan Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibe ve ilişkileri ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil V.

E. Menderes

ESBABI MUCİBE

Türkiye'nin umumi sahası 77 698 000 hektardır. Son istatistiklere göre bu sahanın % 38 ini çayır ve meralar, % 17,3 ünü zirai kıymeti olmayan yerler, bataklıklar ve göller, % 28,9 unu halen ekilip nadasa bırakılan tarlalar, % 2,4 ünü bağlık, meyvalık, sebzelik, zeytinlik ve % 13,4 ünü de ormanlık sahalara teşkil eder.

Ziraat Vekâleti tarafından 1954 senesinde ikmal edilip neşredilen 1/800.000 mikyaslı Türkiye umumi toprak haritasına göre : Memleketimiz toprakları zirai kabiliyet ve faydalanma derecelerine göre 15 grupta müतालâ olunmakta ve üzerinde ziraat yapılmasına müsait arazi genişliği tahminen 16 500 000 hektar olarak gösterilmektedir. İstatistik rakamlarına göre halen işlenen arazi 24 000 000 hektar civarındadır. Bu fazlalığı halihazır durumlarıyla verimli ziraat yapmaya uygun olmayan, toprakları dar ve nüfus kesafeti yüksek bulunan sahalarda iktisadi ve içtimai zaruretler sebebiyle kültür altına alınmış topraklar teşkil eder.

Buna mukabil Türkiye'nin umumi toprak haritasına göre İskenderun'dan başlayarak İstanbul'a kadar devam eden 25 - 50 Km. genişliğindeki sahil şeridi içinde yabancı zeytinlik, harnupluk, sakızlık, fundalık, makilik ve tabii mera gibi halen kullanılmayan ve pek az istifade edilen fakat ıslah edildiğinde kültür arazisi haline getirilebilecek yüzbinlerce hektar genişliğinde sahalara ile memleketin muhtelif yerlerinde halihazır durumlarıyla ziraate çok az elverişli ve fakat ıslahi mümkün olan tuzlu veya alkali çok geniş çorak topraklar bulunmaktadır.

Türkiye'de nüfusun devamlı ve süratli bir artış gösterdiği malûmdur. Artan nüfus ve inkişaf eden yaşama standartlarına muvazi olarak gıda maddelerine olan ihtiyacın çoğalması memleketimizde zirai istihsalin artırılması zaruretini ortaya koymaktadır. Böyle bir muvazenenin ayarlanabilmesi bir yandan halen işlenen arazide bir dekardan alınan ortalama mahsul verimini artıracak toprak - su muhafazası ve toprak verimliliği tedbirlerinin alınması suretiyle toprak ve su kaynaklarımızın ziraatte en uygun bir şekilde kullanılması çarelerine girişmek ve diğer yandan da halen kullanılmayan geniş sahalara ıslah, ihya ve imar ederek zirai istihsalde faydalanmakla mümkün olabilecektir.

Toprak ve su kaynaklarımızın, kendi kapasiteleri dâhilinde devamlı olarak âzami istihsali temin edecek şekilde ıslahı, geliştirilmesi ve bilgili bir şekilde kullanılması sayesinde memleketin gıda ihtiyacının karşılanması sağlanmış olabilecektir.

Memleket ölçüsünde toprak erozyonu ve su kaybını önlemek, toprak verimliliğini artırmak, tarla içi sulama ve drenaj işlerini yapmak, kullanılmayan araziye, tuzlu ve alkali toprakları ıslah etmek, en iyi sulama ve rutubet muhafazası usullerini araştırmak ve tatbik etmek, yem nebatları ve yeşil gübre nebatlarını zirai münavebeye almak, en iyi arazi işleme metot ve vasıtalarını kullanmak, küçük su kaynaklarını ıslah etmek ve geliştirmek, Türkiye için büyük bir problem teşkil eden küçük arazi parçalarının tevhidinde ve normal ziraat işletmeleri kurulmasında rehberlik etmek gibi icrai hizmetlerin ifası suretiyle kısa bir müddet içinde zirai istihsalimizin birkaç misli artması gerçekleşebilecektir.

Toprak muhafazasında en başta gelen problem toprakların aşınıp taşınma hâdisesi olan erozyon problemidir.

Bugün memleketimizin hemen, hemen her bölgesinde arazi toprak erozyonuna geniş ölçüde mâruz kalmış bir durumdadır. Kıymetli topraklarımız yağmur, kar sularının ve rüzgârların tesiri ile yıkanıp, sürüklenmekte ve denizlere akmaktadır. Akar sularımız bilhassa feyezân zamanlarında içerisinde yüksek kesafette silt taşımaktadır. Her sene bu şekilde memleket ölçüsünde kaybolan toprak varlığımız milyonlarca ton gibi çok korkunç rakamlara bâliğ olmaktadır.

Yurdumuzda toprak yıkanmaları ve aşınmalarının en mühim âmilleri çayır ve mera sahalarının lüzumundan fazla otlatılması, bu sahaların köylerin ortamalı olarak kullanılması ve hayvan yetiştirme sistemimizin gelişigüzel ve bilgisiz bir yol takibetmesidir. Bu yüzden geniş sahalar toprak erozyonunu önliyecek fakir bir nebat örtüsü ile ve gıda değeri düşük yabancı otlar, çalı ve fundalarla kaplı bulunmaktadır.

Yem nebatlarına zirai münavebede yer verilmemesi ve yaz nadasının yanlış tatbik edilmesi toprak erozyonunu tevlideden diğer âmiller meyanındadır. Esasen topoğrafik durumu itibariyle genişliği büyük bir yekûn tutan memleketimizdeki meyilli ziraat arazisinde ise toprak muhafaza tedbirleri alınmadan erozyonu artıracak şekilde ziraat tatbik edilmekte ve bundan vahim neticeler doğmaktadır.

Su erozyonu ziraat arazisinde açtığı yarıntılarla ve bıraktığı taş ve molozlarla arazi işlemesini güçleştirmekte, topraktan mikro - organizma, hüme ve besleyici mineralleri uzaklaştırmakta, zirai kıymeti düşük olan alt toprakları ve kayaları meydana çıkarmakta ve birçok hallerde bu kabil toprakların ıslahı dahi mümkün olmamaktadır. Bunun neticesinde topraklarımızın mahsul verimleri sene sene azalmakta ve fakirleşmektedir.

Ağır otlatılmış meralardan, nebat örtüsü bulunmayan çıplak yerlerden ve meyilli ziraat arazisinden gelen sel suları da kıymetli ziraat arazisini basarak can ve mal kaybına ve ziraat mahsullerinin zarar görmesine sebeb olduğu gibi beraberinde getirdiği taşları, çakıl ve molozları da bırakarak bu sahaların da elden çıkmasını intacetmektedir.

Su erozyonu yanında bilhassa kurak bölgelerimizde tatbik edilen zirai nadas sistemi, arazi işleme tekniği ve kullanılan ziraat alet ve makinalarının seçilişindeki hatalar rüzgâr erozyonuna âmil olmakta ve bunun neticesi büyük zararlar zuhur etmektedir. Bunun en yakın misali artık sık, sık görülmeye başlanan ve Orta - Anadolu'da hububat mahsulüne % 5-10 nispetinde zarar veren toz fırtınalarıdır.

Memleketimizde toprak erozyonu ve sel sularından karayolları, demiryolları, ziraat mahsulleri, hayvancılık, ticaret erbabı ve dolayısıyla bütün memleket halkı zararlar görmektedir.

Diğer taraftan büyük yatırımlar sarfiyle meydana getirilen sulama, hidro - elektrik baraj ve rezervuarların da akar suların çok miktarda getirdiği silt teressübâtı ile yakın gelecekte dolması tehlikesi vârittir.

Bu bakımdan gerek baraj ve rezervuarların yukarı havzalarında gerekse her sene ziraat sahaları ve meskûn yerlerde ve sınaî tesislerde büyük zararlar tevlideden yanderelerin havzalarında su akışını nizam altına sokmak ve materyal taşınmasını önlemek, gerekli vegetatif ve mihaniki tedbirleri almak mühim bir memleket dâvası olarak karşımıza çıkmıştır.

Ankara civarındaki Hatip Çayının su havzasına 11 Eylül 1957 tarihinde 96 dakika içinde düşen 125 mm. yağı mütaakıp teşekkül eden sellerin meydana getirdiği mal ve can kaybının büyüklüğü henüz hatırlardadır.

Türkiye'de her yıl Hatip Çayı gibi zarar yapan yandereler sayısızdır.

Bugün memleketimiz, dere havzalarının yukarı kısımlarında toprak erozyonu, sellerin teşekkülü, meraların ağır otlatılması, arazinin bilgisizce kullanılması, hatalı açmalar (meraların bozulması gibi); meyilli yerlerde toprak ve su muhafazası tedbirleri alınmadan ziraat yapılması, orman tahribatı ve aşağı havzalarda da sulama, drenaj, tuzluluk, taşlılık, toprak verimliliğinin düşüklüğü gibi hayati problemlerle karşı karşıyadır.

Türkiye'nin zirai istihsalinin inkişafında yandere havzalarının ıslahı mühim tesirler icrasına namzet işlerdendir. Böyle bir ıslahın ele alınması halinde havza içine giren arazinin hangi mak-satlar için kullanılabilceği belirtilerek ve ziraate müsaidolan yerlerde toprak meyli ve iklim faktörleri de nazarı itibara alınarak tesviye münhanilerine uygun sürüm, ekim ve dikim, şerit-vari ekim, muhtelif tip teraslamalar, çevirme hendekleri, sel yarıntılarının ıslahı, tersip bentleri, örtü nebatlarının ikamesi, malç tatbikatı, ıplak sahalarn otlandırılması ve ağaçlandırılması, çayır ve meraların ıslahı, idaresi, otlatma rotasyonunun tatbiki, yem nebatlarının yetiştirilmesi, uygun sulama ve drenaj metotlarının tatbiki, arazi ıslahı, zirai münavebe ve gübreleme gibi tedbirler alınması neticesinde toprak erozyonu önlenilecek, rutubet muhafazası temin edilecek, toprak verimliliği artırılacak ve sathi akış kontrol altına alınabilecektir. Ziraat Vekâletinin sel sularının teşekkülünü önleyici, satıhlara yönelmiş mihaniki ve kültürel tedbirleri ve DSİ Umum Müdürlüğünün meceralarda yapacağı koruyucu tesislerle yanderelerin her sene sebeb olduğu mil-yonlarca liralık zarar bertaraf edileceği gibi ayrıca zirai istihsal sahasında bâriz bir gelişme sağlanmış olacaktır.

Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü sahil muntakalarına muvazi olarak uzanan dağ silsilelerinin denize bakan taraflarıyla bunları dikine kesen nehir ve yandere havzalarında hali hazır formas-yonu ile çok geniş sahalarda halinde yabancı zeytinlik, harnupluk, sakızlık, menengiçlik, fundalık, makilik sahalarda ve fakir tabii meralar yer almaktadır. İslah edilerek istihsale açılacak bu sahalarda bugün dünya piyasasına geniş mikyasta zeytin ve zeytin yağı ihraceden İtalya ve İspanya gibi memleketlerle aynı iklim ve toprak şartlarını haiz bulunmaktadır. Halen bu yerlerde koyun, keçi ve develer otlatılmakta, hatalı arazi açmaları yapılmakta, odun ve kömür istihsalini maksadıyla memleketin tabii serveti olan yabancı zeytinlikler tahribedilmekte; neticede zirai istihsale elverişli olabilecek bu sahalardan uygun bir şekilde istifade edilememektedir. Bu saha-ların ıslahı, imar ve ihyası mümkün kılındığında yüksek sayıda mahsuldar zeytin ağacı kazanılmış bulunacak ve bunun neticesinde Türkiye zeytin yağı ihraceden memleketlerin başında yer alabilecektir. Ayrıca bu sahalarda bağ, meyva bahçeleriyle sebzeçiliğin ve tabii meraların ıslahı ile de hayvancılığın inkişafına hizmet edilerek verimli zirai işletmelerin kurulması mümkün olabilecektir. Bu suretle gerek orman içi sahalarda yaşayanların ve gerekse hayatlarını çoban sistemiyle hayvan yetiştiriciliği sayesinde idame ettiren göçebe kütlelerin bu işletmelere yerleştirilmesi ve refaha kavuşturulması temin edilebilecektir.

Keza yüz binlerce hektar genişliğinde ve büyük bir kısmı verimli alüviyal ovalarımızda yer almış bulunan ve fakat üzerinde ziraat yapılamayan tuzlu, alkali ve çorak sahalarda mevcuttur. Bu sahalarda da ıslahı yapıldığı takdirde zirai istihsalimiz ve dolayısıyla millî geliri-miz için mühim bir artış imkânı kaydedilebilecektir.

Hali hazırda Devletçe tesisleri tamamlanmış veya kısmen ikmal edilmiş olup da işletmeye açılan 19 aded sulama şebekesi mevcuttur. Bu şebekelerin yardımıyla sulanması icabeden saha genişliği 209 900 hektardır. Ayrıca hali inşaada bulunan 33 aded sulama projesinin 1961 sene-sine kadar ikmalıyla 190 350 hektar arazide daha sulu ziraat tatbikine geçilecektir. Bunlara ilâveten Nafia Vekâleti DSİ Umum Müdürlüğünce programa alınan ve 1970 senesine kadar ik-mali mutasavver 37 aded büyük sulama projesiyle de 508 000 hektar arazinin sulanması programlaştırılmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan Devlet tesisleri haricinde olup da çiftçiler tarafından yerüstü ve yeraltı sulama kaynaklarından faydalanılarak bir milyon hektar kadar bir sahada sulu ziraat yapılmaktadır.

İşletmeye açılmış Devlet tesislerinden bilfiil sulanan saha 77 752 hektardır. Bu miktar, sulanması icabeden sahanın ancak üçte biri kadardır. Bu hal nâtamam fiziki tesislerden başka arazinin tesviye edilmeden sulanması, tarla başı ve tarla içi sulama kanallarının açılmamış olması, tarla içi tahliye tesislerinin noksanlığı, yanlış sulama metodu tatbiki, su kontrol tesis ve vasıtalarının bulunmayışı gibi zirai sulama hizmetlerinin ifa edilememesinden ileri gelmektedir.

Sulama şebekelerinde arazinin tesviyesizliği ve tarla içi teşkilâtının kifayetsizliği yüzünden su israfının % 50 nin üstüne çıktığı bir vakiadır. Şu hale göre mevcut su ile iki misli arazinin sulanması mümkün olacaktır.

Memleketimizin büyük nüfus artışı karşısında seneden seneye artan gıda ihtiyacının zirai istihsalde karşılanması bakımından Devletçe kurulan ve yenilerine zaruret bulunan büyük sulama tesislerinden zirai istihsalde beklenen artışın sağlanabilmesinde suyun ziraatte kullanılmasına taallük eden zirai sulama hizmetlerinin ifası büyük ehemmiyeti haizdir. Bu bakımdan bir milyon hektar arazinin sulamaya hazırlanmasıyla ilgili tarlabası kanallarının açılması, tarlaların tesviyesi, tarla içi sulama ve tahliye kanallarının kurulması gibi tatbiki hizmetlerin ifasına bir program tahtında şimdiden başlanması ve kuru ziraatten sulu ziraate geçecek olan çiftçinin sulama kültürü bakımından geliştirilmesi, en yeni sulama metotlarına intibak ve sulu ziraat alet ve ekipmanı bakımından çiftçilerin teğhizi gerekmektedir.

Suyun bilgili ve kontrollü bir şekilde ziraatte kullanılması safhası halledilmeden faydalar temin edilemeyeceği gibi birçok ahvalde toprak verimliliğinin azalması, çoraklaşma ve münbit sahaların elden çıkması gibi neticelerin de zuhuru melhuz bulunmaktadır.

Memleketimizde mahdudolan büyük su kaynaklarını yanında küçük su kaynakları pek çoktur. Bunlardan zirai sulamada ya hiç veyahut da lâyıkı veçhile istifade edilememektedir. Bu kaynakların ıslâh ve geliştirmeye ve çiftçi hizmetine hazır vaziyete getirildikten sonra da bilgili ve düzenli bir şekilde işletmeye açılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Küçük su hizmetleri kısa zamanda ve az masrafla başarılabilen ve müspet tesirleri çabuk görülen işlerdendir. Binacaleyh bu mevzu üzerinde de ehemmiyetle durulmak icabeder.

Bu mevzuun ehemmiyetini idrak eden Ziraat Vekâleti, Teşkilât Kanunundaki bâzı mahdud salâhiyetlerden faydalanarak ve bütçe imkânları nispetinde bilhassa 1953 yılından itibaren küçük su işleri mevzuunda azımsanamıyacak bir faaliyet göstermiş ve bu faaliyetten iyi neticeler alınmıştır. Dar salâhiyet ve imkânlarla yapılan çalışmaların neticeleri çok ümit verici olmuş ve mezkûr hizmet sahasına daha büyük ve geniş imkân ve salâhiyetlerle el konulması zarureti meydana çıkarmıştır. Küçük sulama işleri malûm bulunduğu üzere bend, priz gibi kabartma ve çevirme tesisleri; kanal, akedük, sifon ve menfez gibi nakil tesisleri; şut, savak ve ağızlık gibi kontrol tesisleri; muhtelif terfi ve yeraltı sularından istifade için kuyulu galeri ve dren tipi sulama tesislerini şumulü içine almakta ve Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün hizmet ve vazife sahasına dâhil büyük su işleriyle her hangi bir tedahülü bulunmamaktadır.

Türkiye'de ve diğer memleketlerde edinilen bilgiler ve tecrübeler göstermiştir ki, toprak ve su kaynaklarının en iyi şekilde kullanılmasında en ehemmiyetli safha bu kaynakları bizzat kullanacak çiftçileri bu mevzu için hazırlamak ve ona teknik yardımı doğrudan doğruya intikal ettirmek safhasıdır. Çünkü bugün çiftçimizin kullandığı metotlar iptidai ve ıslaha muhtaçtır. Bu bakımdan çiftçiye evvelâ arazisinin hangi kapasitede bir istihsal gücü olduğunu ve bu istihsal gücünden en yüksek geliri temin edecek şekilde kullanması icabettiğini, hangi metotları tatbik etmesi ve ne gibi tedbirler alması gerektiğini öğrenmek lâzımdır. Bu maksatla arazisinin kullanma kabiliyetine göre toprak tasnifine ve bu tasnife uygun bir zirai işletme plânının hazırlanmasına ve bu plânın tatbikinde çiftçilerimize yardımcı olacak bir teşkilâta ihtiyaç vardır. Ara-

zi tasnifine istinadeden iyi bir zirai işletme plânu çiftçiye mevcut arazi varlığından âzami istifade etmek imkânını, dolayısıyla gelirinin fazlaşmasını ve hayat standardının yükselmesini temin edecektir.

Sulamaya elverişli sahaların tesbitinde, sulama projelerinin maliyet ve rantabilitelerinin tayininde, ziraat işletme plânlarının hazırlanmasında hatalara düşmeden isabetli karar verebilmek için toprak etüd ve arazi tasnif işlerine ön plânda yer vermek icabettir. Nüfusunun % 80 inin geçimi toprağa bağlı olan memleketimizde toprak istihsal gücünün bilinmemesi kalkınmaya azmetmiş milletimiz için büyük bir noksanlık sayılır.

Bu konuda da müspet adımlar atılmıştır. Dünyaca kabul edilen sistematik toprak tasnifi esaslarına göre 1/800 000 mikyaslı Türkiye toprak haritası hazırlanmıştır. Ayrıca Çukurova, Büyük Menderes ve Gediz vâdileri sulama sahalarının tafsilâtlı toprak etüd ve haritalama işleri de süratle ilerlemektedir. Böylece bu sahaların yapılmakta olan toprak tasniflerine göre sulama kanallarının nerelerden geçirileceği, hangi yerlerde doğrudan sulamaya geçilebileceği, hangi yerlerde drenaj tesislerinin yapılması veya diğer tedbirlere başvurulması icabettiği gösterilecektir. Ayrıca verimlilik bakımından yapılan arazi tasnifi ile toprağın kendi kapasitesi dâhilinde en yüksek geliri temin bakımından hangi maksatlar için kullanılabilirliği tayin edilmiş olacaktır. Yapılacak tavsiyelerde ve işletme plânlarının hazırlanmasında bu bakımdan arazi tasnifi bir esas unsur olarak vazife görecektir.

Ancak bütün bu faaliyetleri memlekete şâmil bir genişlik ve derinlikte ele almak ve bunun için de imkân ve salâhiyetlerle teçhiz edilmiş devamlı bir idare kurmak zarureti kendisini şiddetle hissettirmektedir.

İlişikte takdim kılınan kanun lâyihasının derpiş ettiği Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilâtı ve bu teşkilâtın verimli bir şekilde çalışmasını mümkün kılacak kanuni hükümler yukardan beri arz edilen sebep, zaruret ve ihtiyaçların bir ifade ve neticesi olmak üzere hazırlanmıştır. Kanun lâyihasının tetkikinden de anlaşılacağı üzere :

1. 1 nci madde metni yeni Umum Müdürlüğün mahiyetini ve teşkilindeki gayeyi açıklamaktadır.

2. Lâyihanın 2 nci maddesinde 12 bent halinde Ziraat Vekâletinin toprak muhafaza, zirai sulama ve arazi ıslahı işlerine mütaallik yeni vazife ve salâhiyetleri ana hatlarıyla ve diğer idarelerin hizmet sahalarıyla tedahülü önliyecek bir sarahatle belirtilmiştir. Bu vazife salâhiyetlerin tesbitinde toprak muhafaza, zirai sulama, arazi ıslahı konularında memleket gerçek ve ihtiyaçları ve bunların karşılanması imkânları bilhassa göz önünde bulundurulmuştur.

3. Kanun lâyihasının 2 nci maddesinin (g) bendi arazi sınıflandırılmasına ve toprak etüdlere esas olacak usul ve standartların tesbiti salâhiyetlerini yeni teşekküle vermekte olduğundan memlekette yapılan arazi sınıflandırma ve toprak etüdlерinin bu esas, usul ve standartlara uyup uymadığının tetkik ve murakabesi de aynı salâhiyetin tabii bir neticesi olarak TOPRAKSU'ya aid olmak lâzımgelir. Kanun lâyihasının 3 ncü maddesi bu maksatla hazırlanmış; ancak DSİ'nin hüviyetine ve elindeki teknik imkânlarla ve esasen bu konularda Ziraat Vekâletiyle devamlı temaslarda bulunmasının tabii olmasına binaen bu idarenin doğrudan doğruya yapacağı toprak etüdleri murakabe hükmünden istisna edilmiştir.

4. Kanun lâyihasının 4 - 9 ncü maddelerinden teşekkül eden II nci bölümü teşkilâta mütedavirdir. Bu bölümde TOPRAKSU'nun hukuki ve idari bünyesi belirtilmiştir. Tetkikinden de anlaşılacağı üzere yeni Umum Müdürlüğün teşkilinde kadro tasarrufuna bilhassa ehemmiyet verilmiş ve bu sebeple mülhak bütçeli ve hükmi şahsiyeti haiz bir idarenin kurulmasından kaçınılmıştır.

5. Kanun lâyihasının III ncü bölümü yeni Umum Müdürlüğün mütedavil sermayeli işletmelerine mütaallik hükümleri ihtiva eden 10 - 14 ncü maddelerinden ibarettir.

Toprak muhafazası, arazi ıslahı ve zirai sulama konularındaki hizmet ve faaliyetleri daha seyral ve seri usullere bağlamak zarureti ve keza bu kabil hizmetleri az dahi olsa yine bir ücrete tâbi tutmak ve böylece hem Hazinesin yükünü hafifletmek, hem de vatandaşları karşılıksız menfaat

görme itiyatlarından uzaklaştırma düşüncesi yeni teşekküle mütedavil sermaye verilmesinde âmîl olmuştur.

Lâyihanın 10 ncu maddesi sermayenin nereden sağlanacağını, âzami haddinin ne olacağını, 11 nci madde ise mütedavil sermayenin sarf yerlerini katî ve tahdidî bir şekilde tâyin etmektedir. Tetkikinden de anlaşılacağı üzere bu madde mütedavil sermaye sarfiyatını tam bir inzıbat altına almak maksadiyle hazırlanmıştır.

Lâyihanın 12 ve 13 ncü maddeleri mütedavil sermayeye mütaallik muamele, hesap ve murakabe usullerini belirtmektedir.

İşletmelerin memur ve daimî hizmetlilerine ait hükümler ise kanun lâyihasının 14 ncü maddesinde yer almıştır.

6. Kanun lâyihasının 15 - 31 nci maddeleri çeşitli hükümler halinde ve IV ncü bölüm olarak bir araya toplanmıştır.

7. 15 nci madde Ziraat Vekâletinin sulama suyu ihtiyacı sanayide 500 metreye kadar olan sulama tesislerini kurmaya ve işletmelerini sağlamaya; aynı mahiyette evvelce yapılmış tesisleri ikmale, ıslaha, tevsie ve işletmelerini sağlamaya mütaallik hizmetlerini 6200 sayılı Kanununun 2 nci maddesi (L) bendi hükmünden istisna eylemektedir. Malûm bulunduğu üzere mezkûr hüküm ezcümle hükümet daireleriyle hükümete bağlı müesseseler tarafından yapılp âmme menfaati bulunan DSİ vazifeleriyle ilgili işlere ait proje ve keşif evrakının DSİ tarafından tetkik ve tasdikini mecburi kılmıştır. Bugüne kadar olan tatbikatta Ziraat Vekâletinin bu sahadaki faaliyetleri mezkûr hüküm dolayısıyla devamlı güçlüklerle mâruz kalmıştır. Diğer taraftan Ziraat Vekâletinin küçük su işlerine mütaallik faaliyetlerinin DSİ tarafından bilfiil takip ve kontrolü mümkün olamamakta ve bu iş yine Ziraat Vekâletince görülmektedir. Hüküm fiilî duruma kanuni bir veçhe vermiş ve ancak küçük su işlerine munhasır bulunmuştur.

8. Yandere havzalarının ıslahında arazinin ve işin mahiyetine göre DSİ ye, Orman Umum Müdürlüğüne ayrı ayrı hizmetler ve vazifeler düşmektedir. Lâyihanın 16 ncı maddesi her idarenin bu sahada kendisine taallük eden hizmetleri ifa etmesini sağlamak, böylece bütün külfetin TOPRAKSU'ya yüklenmesini ve muhtelif idareler arasında vazife ve salâhiyet tedahülünü önlemek ve iş birliğini temin etmek maksadiyle kaleme alınmıştır.

9. Ziraat Vekâletinin, TOPRAKSU'ya mütaallik bâzı muamelelerinin Muhasebe Umumiye Kanununun 83 ve 135 nci maddeleri ve 2490 sayılı Kanun hükümlerinden istisnasına, bu muamelelere sürat ve seyyaliyet verme bakımından zaruret görülmüş ve kanun lâyihasının 17 nci maddesi bu maksatla hazırlanmıştır. Tetkikinden de anlaşılacağı üzere bu maddede pek mahdut ve zaruri bir kısım muamelelerin takyidi hükümlerden istisnası derpiş edilmiştir.

10. Yeni teşekkülün tam bir randımanla hizmet görebilmesi için bâzı imkân ve salâhiyetlerle teçhizi zaruri görülmüş ve lâyihanın 18 - 20 nci maddeleri bu maksatla hazırlanmıştır. Bu hükümler ezcümle Devletin hüküm ve tasarrufu veya hususi mülkiyeti altında bulunan yabancı zeytinliklerin ve sair ıslaha muhtaç arazinin Ziraat Vekâletine tahsisini yahut mütedavil sermayeli ve hükmi şahsiyeti haiz TOPRAKSU işletmelerine temlikini; yine Ziraat Vekâletinin zirai sulama, arazi ıslahı, toprak muhafazası ve arazi tevhidî maksatlariyle lüzum gördüğü gayrimenkulleri satınalma, mübadele, istimlâk veya kiralama suretleriyle tedarik edebilmesini ve gayelerin tahakkukundan sonra elindeki araziye satma, mübadele etme, kiraya verme veya üzerinde muvakkat işletmeler kurma suretleriyle değerlendirebilmesini derpiş etmektedir.

11. Kanun lâyihasının 21 nci maddesi arazi ıslahı, zirai sulama, toprak ve su muhafazası ve tevhidî arazi maksatlariyle yapılacak faaliyetlerin alâkahılarına da intikalini temin edecek mülâyim hükümleri ihtiva etmektedir. 22 nci madde ise bu kabîl hallerde alâkahılara kifayeti bir şekilde Ziraat Bankası kredisini sağlamak maksadiyle hazırlanmıştır.

12. TOPRAKSU tarafından düzenlenen suların intifa hakkının Ziraat Vekâletine tahsisi, işlerin selâmetle tedviri bakımından zaruri görülmüş ve 23 nci madde bu maksatla hazırlanmıştır. Bu maddede müktesep hakların mahfuz tutulduğu bilhassa belirtilmiştir.

13. Kanun lâyihasının 24 - 26 nci maddeleri Topraksu'da çalışanlara, şevk ve rağbet sağlamak maksadiyle bâzı imkânlar vermektedir ki bu imkânlar da fazla mcsai ücreti, ve saire gibi, benzerleri diğer mevzuatta yer almış hususlardan ibarettir.

14. TOPRAKSU işletmelerinin umumi muvazeneden verilen para ve bu paranın kârı ile temin edilmiş malları tabiatıyla devlet malı hükmünde olmakla beraber tatbikatta yanlış anlaşılmaları önlemek ve malların emniyetini sağlamak maksadiyle keyfiyet 27 nci maddede tasrih edilmiştir.

15. İntikal safhası muvakkat madde ile tanımlanmış ve halen mevcut müesseselerden lüzumlu olanların yeni teşekküle devri bu suretle temin edilmiştir.

16. Lâyihanın 28 - 31 inci maddeleri mütat formalite maddeleridir.

Lâyihanın kanuniyet kesbetmesi halinde memleket ziraatında ve binnetice köylünün refah seviyesinde ve millî gelir miktarında büyük gelişmeler kaydedileceğinden şüphe olunmamaktadır.

Ziraat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat Encümeni

Esas No. 1/321

Karar No. 25

8 . VI . 1959

Yüksek Riyasete

Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanun lâyihası Hükümet temsilcileri hazır bulunduğu halde encümenimizce tetkik ve müzakere olunmuştur.

Şu noktayı belirtmek yerinde olur ki; encümenimiz bu kanun lâyihasının ehemmiyet ve zarureti üzerinde müttefiktir. Şöyle ki :

Memleketimizde muntazam ve sevinç verici bir nüfus artışı kaydedilmektedir. Artış nispetine nazaran köylerden vâkı göçler de hesaba katıldığı takdirde her sene yeni 1 000 ziraat işletmesinin kurulması icabedecektir. Yeni sahalara ilâve edilmediğine göre mevcut ziraat işletmeleri gittikçe bölünüyor, demektir. İşletmeler parçalandıkça rasyonel ziraat yapma imkânları ortadan kalmaktadır.

Bu durum karşısında gıda muvazenesinin ayarlanabilmesi için zirai istihisalle ilgili faaliyetlere, halen işlenen sahalarda bir dekardan alınan mahsul veriminin artırılması ve kullanılmıyan sahaların ıslah, ihya ve imariyle, zirai istihisale açılmasına mâtufluk üzere, iki yönden istikamet verilmesi icabettir.

dir. Erozyonu önleme, su kaynaklarını muhafaza ve geliştirme ve istifadeye arz etme gibi hususlar, birinci grup tedbirlerde mündemiğdir.

Ziraat Vekâletince hazırlanarak neşredilen Türkiye Umumi Toprak Haritasına göre, memleketimizde ciddi erozyon tedbirlerine lüzum göstermeden ziraat yapılabilecek arazi miktarı 16,5 milyon hektardan ibarettir. Halen işlenen arazi miktarı ise 24 milyon hektar civarındadır. Aradaki fark muhtelif sebep ve zaruretlerle kültüre alınmış topraklardan ileri gelmektedir. Bu kısım arazi şiddetle erozyona mâruzdur. Ve üzerinde toprak ve su muhafaza tedbirleri alınmadığı takdirde tamamen elden çıkması tehlikesi vârittir. Kıymetli topraklarımız yağmur, kar sularının ve rüzgârların tesiriyle yıkanıp sürüklenmekte ve denizlere akmaktadır.

Yurdumuzda toprak yıkanmaları ve aşınmalarının en mühim âmilleri hatalı açmalar, ziraat arazisinde sürüm ekim ve dikim usullerinin hatalı oluşu, yamaç arazide fiziki ve kültürel tedbirlerin alınmaması, çayır ve mer'a sahalarının lüzumundan fazla otlatılması, bu

sahaların köylerin orta malı olarak kullanılması ve hayvan yetiştiriciliğinin gelişigüzel ve bilgisiz bir yol takibetmesi gibi hususlardır.

Ayrıca, kuru şartlarda zirai nadas sistemi, arazi işleme tekniği ve kullanılan ziraat âlet ve makinalarının seçilmesinde düşülen bazı hatalar rüzgâr erozyonuna âmil olmaktadır.

Memleketimizde toprak erozyonu ve sel sularından büyük yatırımlarla meydana getirilen sınaî ve kültürel tesislerle birlikte ziraat mahsulleri, hayvancılık, ticaret erbabı ve dolayısıyla bütün memleket halkı zarar görmektedir.

Yanderelerin havzalarında ve yamaç ziraati yapılan yerlerde toprak ve su muhafaza tedbirlerinin alınması, keza meralarda toprak ve su muhafaza tedbirleriyle birlikte otlatma rejiminin tanzimi, kurak sahalarda nadas yerine uygun münavebe ve uygun toprak işleme tekniğinin ikamesi erozyon ve sel felâketlerini önleyebilmektedir.

Kuraklık ziraatimizi tahdit ve tehdideden ehemmiyetli bir faktör olduğuna göre memleketimizde üzerinde durulması icabeden en mühim istihsal artırıcı faktör sulamadır. Sayısı oldukça fazla olan büyük ve küçük su kaynakları ile yer altı su kaynaklarımız geliştirildiği ve bu sulardan bilgili ve kontrollü bir şekilde istifade edildiği takdirde sulu ziraat arazisi miktarını bugünkünün ortalama 40 misline çıkartmak mümkündür.

Bugün mevcut Devlet Sulama tesislerinde randıman düşüklüğü, noksan fizikî tesislerle birlikte suyun nihai kanaldan sonra su, toprak nebat ve insan münasebetlerinin muhassalası olan zirai sulama dediğimiz suyun araziye tatbiki ile ilgili hizmetlerin lâyık ile görülmeşi ve çok kıymetli olan suyun israfı kullanılışlıdır.

Tecribelerle sabit olmuştur, ki suyu temin edip çiftçinin eline teslim etmek zirai istihsalde umulan neticeyi vermemekte ve bazı hallerde çoraklaşma gibi arazinin elden çıkmasına dahi sebep olmaktadır.

Büyük yatırımlarla temin edilip kıymetli sahalalar isale edilen suyu israf etmeden nebatın istediği anda, istediği miktarda verebilmek için şebekenin nihai kanalından sonra ziraate taallük eden sulama hizmetlerinin gereği gibi görülmesi elzemdir. Bu hizmetler görüldüğünde sulamada beklenen mahsul artışı sağlanabileceği gibi, su-

dan tasarruf edilerek aynı su ile bugünkünün iki misli arazi sulanması mümkün olacaktır.

Sayısı pek çok olan küçük su kaynaklarının ıslah edilip geliştirilmek suretiyle sulama hizmetine sokulması da mahsul artışında büyük tesirler iera edecektir.

Türkiye'nin İskenderun'dan İstanbul'a kadar devam eden sahil şeridinde yabancı zeytinlik, harıpluk, sakızlık, fundalık, makilik ve tabii mera gibi halen kullanılmayan veya pek az istifade edilen fakat ıslâh edildiğinde kültür arazisi haline getirilebilecek geniş sahalalar mevcuttur, bu yerlerde toprak ve su muhafaza tedbirleri alınmak ve teknik ıslâh ve imara tâbi tutulmak suretiyle yeni istihsal ve iskân sahalarının elde edilmesi mümkün olacak ve bunların zirai istihsal artışına direkt tesirleri bulunacaktır.

Ayrıca münbit ve aleviyal sahalarda yer almış bulunan ve geniş sahaları kaplıyan, bugün için hiç istifade edilmeyen tuzlu, alkali, çorak arazi mevcuttur. Bu yerler de ıslâh edildiği takdirde zirai istihsal ve dolayısıyla millî gelirimizde mühim bir artış imkânı kaydedilecektir.

Bütün bu faaliyetlerde toprak etüdleri arazinin kullanılabilme kabiliyetlerinin esas tutulması ve Ziraat İşletmeleri bu esaslara göre plânlanarak âzami verim sağlanması icabeder.

Hulâsa edildikte :

Çoğalan nüfusumuzu besleyebilmek, vatan-
daşın yaşama seviyesini yükseltmek ve yeni
döviz kaynakları ve sanayi hammaddesi elde
edebilmek için zirai istihsalin artırılması şart-
tır, zaruridir. Bu artışı sağlamak için memle-
ketin toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi
mevcut lâyıkıyla muhafazasıyla beraber, bun-
lara yenilerinin katılması icabeder. Bu ameli-
yelerde ise bir ihtisas teşekkülüne katı zaru-
ret vardır. Şimdiye kadar kanuni imkân ve sa-
lâhiyetlerle techiz edilmiş böyle bir ihtisas te-
şekkülünün mevcudolmayışı toprak muhafaza
ve zirai sulama mevzuunda esash bir faaliyet
gösterilmesine engel olmuştur.

Böyle bir teşkilâtın bir an evvel kurulması
ve kanuni ve malî imkânlarla techizi zarure-
tine yukarıda arz edilen esbaba binaen kaani
bulunan encümenimiz ilişik kanun lâyihasını
bu itibarla uygun bulmuştur.

Kanun lâyihasının maddeleri Hükümet es-
babı mucibesinde ileri sürülen mülâhazalara,

encümenimizce aynen iştirak edildiğinden olduğu gibi kabul edilmiş, ancak;

1. — Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama Umum Müdürlüğüne ziraate elverişli topraklarda erozyonu durdurmak, sel sularının teşekkülünü önlemek, suyu toprakta muhafaza etmek, toprak verimliliğinin devamlılığını sağlamak maksadiyle lüzumlu tedbirleri almak vazife ve salâhiyeti verildiğine ve gerekli olduğu takdirde yan dere havzalarının ıslahı da bu tedbirler arasında yer alacağına nazaran kanun lâyihasının 2 nci madde (A) bendi sonundaki (Yan dere havzalarının ıslahı dâhil) ibaresi fazla görülerek çıkarılmış,

2. — 6231 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesiyle Ziraat Vekâletine tanınan, bâzı yerlerin orman rejimi dışında bırakılması salâhiyeti ile ilgili toprak etüdlerinin yapılmasında Orman ve Toprak - Su idareleri arasında her hangi vazife, salâhiyet tedahülünü önlemek ve iş birliğini sağlamak maksadiyle ve hizmetin de nef'ine olacağı mülâhazasıyla kanun lâyihasının 3 ncü maddesine son cümleden evvel (6231 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince orman rejimi dışında bırakılacak yerlerin tesbiti ile ilgili toprak etüdüleri TOPRAKSU ve Orman Umum müdürlüklerince müstereken yapılır) iğaresi ilâve edilmiş,

3. — Mütedavil sermayenin sarf yerlerini tesbit eden 11 nci madde de makina, malzeme, ekipman ve bütün menkul malların bu sermayeden satın alınmasını tecviz eden (B) bendine, hükme serahat vermek ve mütedavil sermayeli müesseselerin nakil vasıtaları mevzuunda dar da bırakmamak mülâhazasıyla sözü geçen 11 nci madde (B) bendinde (Her türlü) kelimele-

rinden sonra (Nakil vasıtası) kelimeleri eklenmiş;

4. — Kanun lâyihasının 25 nci maddesine vuzuh vermek maksadiyle maddenin başındaki (Ziraat Vekâleti) kelimesinden sonra (Toprak-su) kelimesi ilâve edilmiktir.

5. — Kanun lâyihasına bağlı (1) sayılı cetvelde, kanun lâyihasının kaleme alındığı zamandaki mevzuata göre tesbit edilen aylık miktarları bugün mer'î olan hükümlerdeki muadilleri aylık tutarlarına irca edilmiştir.

Müstacelen ve tercihan görüşülmesi temenisiyle, Bütçe Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Ziraat Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri	
Muğla	Kütahya	
T. Akarca	İ. Haznedar	
Kâtip	Âza	
Kastamonu	Ağrı	
10 ncü ve 18 nci maddelerine muhalifim	S. Yatağan	
M. Akdoğanlı		
Âza	Âza	Âza
Amasya	Balıkesir	Denizli
F. Çöl	F. Onat	R. Tavastroğlu
	İmzada bulunamadı	
Âza	Âza	Âza
Gaziantep	İstanbul	Kastamonu
S. Ünlü	S. Ernegil	N. Batur
Âza	Âza	Âza
Kastamonu	Kırklareli	Kocaeli
S. Çağlar	D. Tekand	N. Unat
Âza		Âza
Niğde		Sinop
A. Gürün		H. Özkan

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/321
Karar No. 19

7 . I . 1960

Yüksek Reisliğe

Toprak Muhafaza ve Ziraai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkında Ziraat Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 9.II.1959 tarihli ve 71 - 784/403 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası Ziraat Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye ve Ziraat Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, esbabı mucibesinde mufasssalar arz ve izah edildiği üzere ziraate elverişli topraklarda erozyonu durdurmak, sel sularının zarar ve tahribatını önlemek, toprak verimliliğinin devamlılığını sağlamak, yabancı zeytinlik, harnupluk, sakızlık, fındıklık, makilik, tabii mera ve benzerleri sahaları en elverişli şekilde ıslah, imar ve ihya etmek, taşlık, asitli, alkali, turbiyer toprakları ve kurutulmuş sahaları ziraatte elverişli hale getirmek, küçük su tesisleri kurmak ve zirai sulama hizmetlerini ifa etmek üzere Ziraat Vekâleti bünyesinde «TOPRAKSU» remzi altında bir Umum Müdürlüğün teşkilini temin maksadiyle ihzar ve sevk edilmiş bulunmaktadır.

Nüfusun artması ve ziraat mahsullerine karşı olan ihtiyacın şiddetlenmesi muvacehesinde ziraate elverişli olmayan arazinin elverişli bir hale getirilmesi ve elverişli olanlarının da veriminin artırılması, zirai sulamanın düzenlenmesi ve erozyon yüzünden memleketin en kıymetli toprak kaynaklarının zıyanının önüne geçilmesi gibi büyük ehemmiyet arz eden zirai problemlerin hallini hedef tutan kanun lâiyhasının üzerinde cereyan eden müzakerelerden sonra lâiyhanın sevkini mucip sebepler encümenimizce de yerinde görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve lâiyhanın birinci maddesi kelime değişikliği ile kabul edilmiştir.

Teşkil olunacak Umum Müdürlüğün vazife ve salâhiyetlerini tadadeden 2 nci madde, (a) fıkrasından haşiv telâkki edilen (yandere havzalarının ıslahı dâhil) ibaresi çıkarılmak ve tev-

hidi arazi salâhiyetinin kullanılmasını, toprak muhafaza ve zirai sulama tekniğinin zaruri kıldığı hallere hasretmek maksadiyle (J) fıkrasında tadilat yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Lâiyhanın 3 ncü maddesi, derpiş edilen tetkik murakabe ve tasdik salâhiyetine vuzuh vermek maksadiyle yeniden encümenimizce tanzim ve kabul edilmiştir.

Lâiyhanın teşkilâta mütaallik 4 ncü maddesi aynen, 5 nci maddesi redaksiyon bakımından değiştirilmek ve 6 ncı maddesinin (c) bendi çıkarılmak ve (b) bendi tadil edilmek suretiyle ve 7, 8 nci maddeleri aynen ve 9 ncü madde, cetveler şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Islah edilen arazinin umumi kaide olarak Hazineye iadesi ve ancak istisnaen İcra Vekilleri Heyeti kararıyla TOPRAKSU tarafından satılabilmesi şeklinde 10 ncü maddenin birinci fıkrası tadil edilmiş ve 11 nci maddenin (b) bendine taşıt kelimesi ilâve edilmek suretiyle bu iki madde tadilen ve 12 nci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Mütedavil sermaye ile işliyen müesseselerin muamelât ve hesabatının sureti murakabesi hakkındaki 13 ncü madde encümenimizce yeniden tanzim ve 14 ncü maddenin, 2 nci fıkrası tayyedilmek suretiyle tadilen kabul edilmiştir.

Lâiyhanın 15 nci maddesi, tarih çıkarılmak ve 16 ncı madde redaksiyon bakımından değiştirilmek suretiyle kabul ve 17 nci madde tayyedilmiştir.

Lâiyhanın 18 ve 19 ncü maddeleri 17 ve 18 nci maddeler olarak metinlerinde kelime değişikliği yapılmak suretiyle ve 20 nci maddesi 10 ncü maddede mevcut hükümlerin mahfuziyetini temin eden ibare ilâvesiyle 19 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

Lâiyhanın, 21 nci maddesindeki hükümler arazi sahiplerinin lehine tadil edilmek suretiyle yeniden ihzar olunan metin 20 nci madde, 22 nci madde metnindeki madde numarası değiştirilmek suretiyle 21 nci madde ve 23 ncü mad-

de ise tavzih maksadiyle yeniden kaleme alınmak suretiyle 22 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Fazla mesai ücretinin arazide bilfiil çalışanlara hasrını temin maksadiyle yeniden tanzim olunan 24 ncü madde, 23 ncü, 25 nci madde redaksiyon bakımından değiştirilmek suretiyle 24 ncü ve mer'i mevzuata mütenazır olarak tadil edilmek suretiyle 26 nci madde 25 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Lâyihanın 27 nci maddesi 26 nci madde olarak aynen ve 28 nci maddesinde nizamname yapılmasının bir müddetle tahdidi lüzumu kabul olunarak tadilen 27 nci ve 29 ncü madde ise 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Umum Müdürlük teşkilâtında 1960 malî yılı içinde mevkuft tutulacak kadrolara ait hükmü ihtiva eden birinci muvakkat madde ençümenimizce yeniden tanzim edilmiş ve bu kadrolar lâyihaya ilişik (3) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Lâyihadaki muvakkat madde, metindeki cetvel numarası (4) olarak değiştirilmek suretiyle ikinci muvakkat madde olarak kabul edilmiş ve lâyihanın mütaakıp maddeleri madde numaraları teselsül ettirilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden tanzim olunan kanun lâyihası, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislige sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Balıkesir	Muğla	İzmir
H. İmre	N. Özsan	B. Bilgin
Kâtip		
Diyarbakır	Afyon K.	Ankara
M. H. Ünal	M. Â. Ülgen	M. Akpınar

Ankara	Antalya	Artvin
İ. Seçkin	K. Akmanlar	H. Çeltikçioğlu
Balıkesir	Bolu	Bolu
M. H. Timurtaş	S. Bilir	N. Tütüncüoğlu
Bursa	Çorum	Çorum
H. Köymen	H. Bulgurlu	Y. Gürsel
Denizli		Diyarbakır
A. R. Karaca		H. Turgut
Erzincan		Eskişehir
R. Bayındır		H. Sezen
İmzada bulunamadı		
Gaziantep	Giresun	İsparta
E. Cenani	M. Şener	T. Tıǧlı
İstanbul		İzmir
N. Kırsan		Madde 18 e muhalifim
		K. Serdaroğlu
Kastamonu		Kastamonu
N. Batur		M. İslâmoğlu
Kayseri	Kocaeli	Konya
O. Kavuncu	C. Tüzün	M. Bağrıaçık
Manisa		Maras
S. Mihçioğlu		E. Soysal
İmzada bulunamadı		
Nevşehir	Rize	Sakarya
N. Önder	H. Agun	N. Kirişcioğlu
Siird		Sinob
M. D. Süalp		Ö. Özen
Sivas		Tekirdağ
T. Feyzioğlu		Z. Erataman
İmzada bulunamadı		
Trabzon		Van
I. Şener		F. Melen
		İmzada bulunamadı
Yozgad	Zonguldak	Zonguldak
T. Alpay	T. Öktem	H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası

Bölüm : I

Vazife ve salâhiyetler

MADDE 1. — Ziraat Vekâletine toprak ve su kaynaklarının ziraate en uygun bir şekilde muhafazası ve kullanılması için gerekli işleri yapmak vazifesi verilmiş ve bu maksatla Ziraat Vekâleti bünyesinde «Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü» kurulmuştur. Bu kanunda Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü «Topraksu» remzi ile ifade edilmiştir.

MADDE 2. — Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğünün vazife ve salâhiyetleri şunlardır :

a) Ziraate elverişli topraklarda erozyonu durdurmak, sel sularının teşekkülünü önlemek, suyu toprakta muhafaza etmek, toprak verimliliğinin devamlılığını sağlamak maksadiyle lüzumlu tedbirleri almak (Yandere havzalarının ıslahı dâhil),

b) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki yabancı zeytinlik, harınluk, sakızlık, fundalık, makilik, tabii mera ve benzerleri gibi sahaları en elverişli şekilde ıslah, imar ve ihya etmek,

c) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki taşlık, asitli, alkali, turbiyer toprakları ve kurutulmuş sahaları ziraate elverişli hale getirmek,

d) Devletçe ikmal edilmiş sulama tesislerinden alınan veya diğer ziraat sahalarında bulunan suyun ziraatte kullanılması ile ilgili arazi tesviyesi, tarlabası kanalları, tarla içi sulama ve drenaj tesisleri gibi zirai sulama hizmetlerini ve bu mevzuda gerekli diğer işleri yapmak,

e) Sulama suyu ihtiyacı saniyede 500 litreye kadar olan sulama tesislerini kurmak ve işletilmelerini sağlamak; aynı mahiyette evvelce yapılmış tesisleri ikmal, ıslah ve tevsi etmek, işletilmelerini sağlamak, (Saniyedeki sarfiyatı 500 litreden fazla olan sular üzerinde yapılacak tesisler için DSİ'den muvafakat alınır.),

f) Toprakların verimlilik, sulama, drenaj,

ZİRAAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai sulama İşleri Umum Müdürlüğü teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası

Bölüm : I

Vazife ve salâhiyet

MADDE 1. — Lâyihanın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğünün vazife ve salâhiyetleri şunlardır :

a) Ziraate elverişli topraklarda erozyonu durdurmak, sel sularının teşekkülünü önlemek, suyu toprakta muhafaza etmek, toprak verimliliğinin devamlılığını sağlamak maksadiyle lüzumlu tedbirleri almak,

b) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki yabancı zeytinlik, harınluk, sakızlık, fundalık, makilik, tabii mera ve benzerleri gibi sahaları en elverişli şekilde ıslah, imar ve ihya etmek,

c) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki taşlık, asitli, alkali, turbiyer toprakları ve kurutulmuş sahaları ziraate elverişli hale getirmek,

d) Devletçe ikmal edilmiş sulama tesislerinden alınan veya diğer ziraat sahalarında bulunan suyun ziraatte kullanılması ile ilgili arazi tesviyesi, tarlabası kanalları, tarla içi sulama ve drenaj tesisleri gibi zirai sulama hizmetlerini ve bu mevzuda gerekli diğer işleri yapmak,

e) Sulama suyu ihtiyacı saniyede 500 litreye kadar olan sulama tesislerini kurmak ve işletilmelerini sağlamak; aynı mahiyette evvelce yapılmış tesisleri ikmal, ıslah ve tevsi etmek, işletilmelerini sağlamak, (Saniyedeki sarfiyatı 500 litreden fazla olan sular üzerinde yapılacak tesisler için DSİ'den muvafakat alınır.)

f) Toprakların verimlilik, sulama, drenaj,

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü
teşkilât ve vazifeleri hakkında kanun lâyihası

Bölüm : I.

Vazife ve salâhiyetler

MADDE 1. — Ziraat Vekâletine toprakların ve su kaynaklarının ziraate en uygun bir şekilde muhafazası ve kullanılması için gerekli işleri yapmak vazifesi verilmiş ve bu maksatla Ziraat Vekâleti bünyesinde «Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü» kurulmuştur. Bu kanunda «Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğü» «TOPRAKSU» remzi ile ifade edilmiştir.

MADDE 2. — Ziraat Vekâleti Toprak Muhafaza ve Zirai Sulama İşleri Umum Müdürlüğünün vazife ve salâhiyetleri şunlardır :

a) Ziraate elverişli topraklarda erozyonu durdurmak, sel sularının zararlarını önlemek, suyu toprakta muhafaza etmek ve toprak verimliliğinin devamlılığını sağlamak maksadiyle lüzumlu tetbirleri almak,

b) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki yabani zeytinlik, harnupluk, sakızlık, fundalık, makilik, tabii mera ve benzerleri sahaları en elverişli şekilde ıslah, imar ve ihya etmek,

c) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetindeki taşlık, asitli, alkali veya turbiyer toprakları ve kurutulmuş sahaları ziraate elverişli hale getirmek,

d) Devletçe ikmal edilmiş sulama tesislerinden alınan veya her ne suretle olursa olsun ziraat sahalarında bulunan suyun ziraatte kullanılması ile ilgili arazi tesviyesi, tarla başı kanalları, tarla içi sulama ve drenaj tesisleri gibi zirai sulama hizmetlerini ve bu mevzuda gerekli diğer işleri yapmak,

e) Sulama suyu ihtiyacı saniyede 500 litreye kadar olan sulama tesislerini kurmak ve işletilmelerini sağlamak, aynı mahiyette evvelce yapılmış tesisleri ikmal, ıslah ve tevsi etmek ve işletilmelerini sağlamak, (Saniyedeki sarfiyatı 500 litreden fazla olan sular üzerinde yapılacak tesisler için DSİ nin muvafakati şarttır.)

f) Toprakların verimlilik, sulama, drenaj, açma, ıslah, arazi tevhid ve kullanılabilme kabiliyetleri bakımından her türlü etüd ve toprak tahlilleri ile sınıflandırılmasını ve toprak haritalarını yapmak,

g) (f) bendindeki maksatlar için memlekette yapılacak arazi sınıflandırılmasına ve toprak etüdüne esas olacak usul ve standartları tesbit etmek,

h) Toprak ve toprak verimliliğinin muhafazası, arazi ıslahı ve zirai sulama ile alakalı her türlü deneme ve araştırmalar yapmak; öğretim, eğitim ve teknik yardımda bulunmak ve örnek mahiyette çalışmalar yapmak,

Hü.

açma, ıslah, arazi tevhidî ve kullanılabilme kabiliyetleri bakımından, her türlü etüd ve toprak tahlilleri ile, sınıflandırılmasını ve toprak haritalarını yapmak,

g) (f) bendindeki maksatlar için memlekette yapılacak arazi sınıflandırılmasına ve toprak etüdlere esas olacak usul ve standartları tesbit etmek,

h) Toprak ve toprak verimliliğinin muhafazası, arazi ıslahı ve zirai sulama ile alâkalı her türlü deneme ve araştırmalar yapmak; öğretim, eğitim ve teknik yardımda bulunmak ve örnek mahiyette çalışmalar yapmak,

i) Zirai sulama, toprak muhafaza ve arazi ıslahı gibi faaliyetlerde icabı halinde birlikler, ortaklıklar, mütedavil sermayeli ve gerekirse hükmi şahsiyeti haiz işletmeler kurmak veya mütedavil sermayeli işletmelerini bu işlerle meşgul birliklere, şirketlere veya işletmelere ortak etmek; yahut bunlarla ve mütaahhitlerle her türlü anlaşmalar yapmak,

j) Ziraat Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince kabul edilecek yerlerde nizamnamesi mucibince arazi tevhidini sağlamak,

k) TOPRAKSU'nun vazifelerine dair işlerin yürütülmesi ve geliştirilmesi için lüzumlu müessese ve lâboratuvarlar kurmak, garaj ve atelye, ambar ve depolar, idare binaları ve lojman gibi tesisleri yaptırmak, teçhiz etmek ve bakımlarını temin etmek,

1. TOPRAKSU'nun çalışma mevzularına giren işlerin yapılmasında lüzumlu her türlü madde, malzeme, makina, ekipman ve taşıtları temin etmek; makina ve ekipmanları icabında ücret mukabilinde çalıştırmak veya kiraya vermek,

MADDE 3. — Memlekette yapılan arazi sınıflandırma ve toprak etüdlere, tesbit edilen esaslara ve bunların icap ve neticelerine uygunluk bakımından, TOPRAKSU tarafından tetkik, murakabe ve tasdik edilir. DSİ'nin doğrudan doğruya yaptığı toprak etüdlere bu hükümden müstesnadır.

Zr. E.

açma, ıslâh, arazi tevhidî ve kullanılabilme kabiliyetleri bakımından, her türlü etüd ve toprak tahlilleri ile, sınıflandırılmasını ve toprak haritalarını yapmak,

g) (f) bendindeki maksatlar için memlekette yapılacak arazi sınıflandırılmasına ve toprak etüdlere esas olacak usul ve standartları tesbit etmek,

h) Toprak ve toprak verimliliğinin muhafazası, arazi ıslahı ve zirai sulama ile alâkalı her türlü deneme ve araştırmalar yapmak; öğretim, eğitim ve teknik yardımda bulunmak ve örnek mahiyette çalışmalar yapmak,

i) Zirai sulama, toprak muhafaza ve arazi ıslahı gibi faaliyetlerde icabı halinde birlikler, ortaklıklar, mütedavil sermayeli ve gerekirse hükmi şahsiyeti haiz işletmeler kurmak veya mütedavil sermayeli işletmelerini bu işlerle meşgul birliklere, şirketlere veya işletmelere ortak etmek; yahut bunlarla ve mütaahhitlerle her türlü anlaşmalar yapmak,

j) Ziraat Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince kabul edilecek yerlerde nizamnamesi mucibince arazi tevhidini sağlamak,

k) TOPRAKSU'nun vazifelerine dair işlerin yürütülmesi ve geliştirilmesi için lüzumlu müessese ve lâboratuvarlar kurmak, garaj ve atelye, ambar ve depolar, idare binaları ve lojman gibi tesisler yaptırmak, teçhiz etmek ve bakımlarını temin etmek,

1) TOPRAKSU'nun çalışma mevzuuna giren işlerin yapılmasında lüzumlu her türlü madde, malzeme, makina, ekipman ve taşıtları temin etmek; makina ve ekipmanları icabında ücret mukabilinde çalıştırmak veya kiraya vermek.

MADDE 3. — Memlekette yapılan arazi sınıflandırma ve toprak etüdlere, tesbit edilen esaslara ve bunların icap ve neticelerine uygunluk bakımından, TOPRAKSU tarafından tetkik, murakabe ve tasdik edilir. 6231 sayılı Kanununun 2 nci maddesi gereğince orman rejimi dışında bırakılacak yerlerin tesbiti ile ilgili toprak etüdlere Topraksu ve Orman Umum müdürlüklerince müştereken yapılır. DSİ'nin doğrudan doğruya yaptığı toprak etüdlere bu hükümden müstesnadır.

i) Zirai sulama, toprak muhafaza ve arazi ıslahı gibi faaliyetlerde icabı halinde birlikler, ortaklıklar, mütedavil sermayeli ve gerekirse hükmi şahsiyeti haiz işletmeler kurmak veya mütedavil sermayeli işletmelerini bu işlerle meşgul birliklere, şirketlere veya işletmelere ortak etmek, yahut bunlarla ve mütaahhitlerle her türlü anlaşmaları yapmak,

j) Ziraat Vekâletinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince kabul edilecek yerlerde, toprak muhafaza ve Zirai sulama tekniğinin zaruri kıldığı hallere munhasır kalmak şartıyla nizamnamesi gereğince arazi tevhidini sağlamak,

k) TOPRAKSU'nun vazifelerine dair işlerin yürütülmesi ve geliştirilmesi için lüzumlu müessese ve lâboratuvarlar kurmak, garaj ve atelye, ambar ve depolar, idare binaları ve lojman gibi tesisleri yaptırmak ve bunların teçhiz ve bakımlarını temin etmek;

1) TOPRAKSU'nun çalışma mevzularına giren işlerin yapılmasında lüzumlu her türlü madde, malzeme, makina, ekipman ve taşıtları temin etmek; makina ve ekipmanları icabında ücret mukabilinde çalıştırmak veya kiraya vermek.

MADDE 3. — Memlekette toprak muhafaza ve zirai sulama maksadiyle yapılacak her türlü toprak etüdüleri ve toprak haritaları, teşbit edilen esaslara ve bunların icap ve neticelerine uygunluk bakımından, TOPRAKSU tarafından tetkik, murakabe ve tastik edilir.

Hü.

Bölüm : II.

Teşkilât

MADDE 4. — TOPRAKSU bir umum müdürün idaresi altında merkez teşkilâtı ile merkez dışında bölge müdürlüklerinden, deneme ve araştırma müesseseleriyle toprak lâboratuvarlarından ve icabında kurulacak işletmelerden teşekkül eder.

MADDE 5. — TOPRAKSU'nun merkez teşkilâtı :

Umum müdür muavinlikleriyle, şube müdürlüklerinden, müşavirlikler ve işletmeler hesap işleri müdürlüğünden ve fen heyetinden teşekkül eder.

MADDE 6. — TOPRAKSU'nun taşra teşkilâtı :

a) Bölge müdürlükleri ile bunlara bağlı lüzumu kadar sulama, arazi ıslahı, toprak muhafaza ve arazi sınıflandırma ekiplerinden,

b) Deneme ve araştırma müesseseleriyle lâboratuvarlarından,

c) İşletmelerden ibarettir.

MADDE 7. — Umum müdür Ziraat Vekilinin inhası üzerine müşterek kararname ile tâyin edilir.

MADDE 8. — Bölge aded, hudut ve merkezleriyle ekiplerin nevi, aded, hudut ve merkezleri umum müdürlüğün teklifi ve Ziraat Vekilinin tasvibi ile tesbit ve tâyin edilir.

MADDE 9. — 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Ziraat Vekâleti kısmına, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar eklenmiş ve aynı kısımdan yine bu kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmıştır.

Bölüm : III.

Mütedavil sermayeye ait hükümler

MADDE 10. — Mütedavil sermayeli işletmelerin sermayeleri Ziraat Vekâleti bütçesine konulacak tahsisatla karşılanır. Hükmi şahsiyeti haiz mütedavil sermayeli işletmelere temlik edilen Hazine malı arazinin takdir edile-

Zr. E.

Bölüm : II

Teşkilât

MADDE 4. — Lâyihanın 4 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Lâyihanın 5 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Lâyihanın 6 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Lâyihanın 7 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Lâyihanın 8 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Lâyihanın 9 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : III

Mütedavil sermayeye ait hükümler

MADDE 10. — Lâyihanın 10 nevi maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : II.

Teşkilât

MADDE 4. — Lâyihanın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — TOPRAKSU'nun merkez teşkilât:

Umum müdür muavinlikleriyle şube müdürlüklerinden, müşavirliklerden, İşletmeler hesap işleri müdürlüğünden ve fen heyetinden teşekkül eder.

MADDE 6. — TOPRAKSU'nun taşra teşkilâtı :

- a) Bölge müdürlükleri ile bunlara bağlı lüzumu kadar sulama, arazi ıslahı, toprak muhafaza ve arazi sınıflandırma ekiplerinden,
- b) Deneme, araştırma, sulama ve ıslah müesseseleriyle lâboratuvarlardan ve bunların gerektirdiği daimî veya muvakkat işletmelerden ibarettir.

MADDE 7. — Lâyihanın 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Lâyihanın 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Lâyihanın 9 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : III.

Mütedavil sermayeye ait hükümler

MADDE 10. — Mütedavil sermayeli işletmelerin sermayeleri Ziraat Vekâleti bütçesine konulacak tahsisatla karşılanır. Hükmi şahsiyeti haiz mütedavil sermayeli işletmelere ıslah maksadiyle temlik edilen Hazine malı arazinin takdir edile-

cek kıymetleri sermayeye mahsubedilir. Bu araziden, ıslahı mütaakıp, Hazineye aidesi lüzumlu görülenlerin yeni kıymetleri üzerinden takdir edilecek bedelleri işletmenin sermayesinden düşülür.

Mütedavil sermayeli işletmelerin diğer sermaye kaynakları şunlardır :

a) Gayrimenkul satışlarından elde edilecek sâfi kârlar,

b) Bedel karşılığında ifa edilen hizmetlerden elde edilecek sâfi kazançlar, (Toprak, su ve gübre tahlilleri; toprak etütleri, arazinin sulamaya hazırlanmasıyla ilgili hizmetler, arazi ıslahı ve toprak muhafazası işleri v. s.)

c) Birlikler ve ortaklıklardan elde edilecek bedeller ve hisseler,

d) Her türlü kira bedelleri, menkul satışlarından elde edilecek kazançlar,

e) Teberrular ve diğer çeşitli gelirler,

Hükmi şahsiyeti haiz bulunmayan beher işletmeye tahsis edilecek sermayenin âzami haddi beş milyon liradır.

MADDE 11. — Mütedavil sermaye ancak aşağıda sayılı hususlara sarf edilebilir :

a) İşletmelerin umumi masraflarına,

b) İşletmeler için lüzumlu her türlü makina, malzeme, ekipman ve bütün menkul malların satınalma masraflarına,

c) Kira ile tutma, nakliye, sigorta, tamir ve benzeri masraflarına,

d) Mütchassis, işçi, geçici hizmetli personelin ücretlerine,

e) 14 ncü maddede mütedavil sermaye bütçesinden yapılacağı yazılı olan masraflara,

f) İşletme hizmetleri için 24 ncü maddeye göre verilecek fazla mesai ücretlerine.

MADDE 12. — Mütedavil sermayeli işletmelerin muamele ve harcamaları 1050 sayılı Muhasebe Umumiye ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Bu işler Maliye ve Ziraat Vekâletlerince müştereken tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek esaslar dairesinde yürütülür.

Hükmi şahsiyeti haiz mütedavil sermayeli işletmeleri temsil edecek makam ve memurları Ziraat Vekili tâyin ve lüzumu halinde tebdil eder.

MADDE 11. — Mütedavil sermaye ancak aşağıda yazılı hususlara sarf edilebilir :

a) İşletmelerin umumi masraflarına,

b) İşletmeler için lüzumlu her türlü nakil vasıtası, makina, malzeme, ekipman ve bütün menkul malların satınalma masraflarına,

c) Kira ile tutma, nakliye, sigorta, tamir ve benzeri masraflarına,

d) Mütchassis, işçi, geçici hizmetli personelin ücretlerine,

e) 14 ncü maddede mütedavil sermaye bütçesinden yapılacağı yazılı olan masraflara,

f) İşletme hizmetleri için 24 ncü maddeye göre verilecek fazla mesai ücretlerine,

MADDE 12. — Lâyihanın 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

cek kıymetleri sermayeye mahsubedilir. Bu arazi, ıslahı mütaakıp Hazineye iade edilir ve veni kıymetleri üzerinden takdir edilecek bedelleri işletmenin sermayesinden düşülür. Yeni bedellerin tesbiti esasları Maliye, Ziraat ve İmar ve İskân vekâletleri tarafından müştereken tâvin olunur. İslahı tamamlanmış arazinin, İcra Vekilleri Heyeti kararıyla, bu hükümden istisnası ve TOPRAKSU tarafından satılması caizdir.

Mütedavil sermayeli işletmelerin diğer sermaye kaynakları şunlardır.

- a) Gayrimenkul satışlarından elde edilecek sâfi kârlar,
- b) Bedel karşılığında ifa edilen hizmetlerden elde edilecek sâfi kazançlar, (Toprak, su ve gübre tahlilleri, toprak etüdleri, arazinin sulamaya hazırlanmasıyla ilgili hizmetler, arazi ıslahı ve toprak muhafazası işleri v. s.)
- c) Birlikler ve ortaklıklardan elde edilecek bedeller ve hisseler,
- d) Her türlü kira bedelleriyle menkul satışlarından elde edilecek kazançlar,
- e) Teberrular ve diğer çeşitli gelirler.

Hükmi şahsiyeti haiz bulunmayan beher işletmeye tahsis edilecek sermayenin azami haddi beş milyon liradır.

MADDE 11. — Mütedavil sermaye ancak aşağıda yazılı hususlara sarf edilebilir:

- a) İşletmelerin umumi masraflarına,
- b) İşletmeler için lüzumlu her türlü makina, taşıt, malzeme, ekipman ve bütün menkul malların satınalma masraflarına,
- c) Kira ile tutma, nakliye, sigorta, tamir ve benzeri masraflarına,
- d) Mütehassıs, işçi ve geçici hizmetli personelin ücretlerine,
- e) 14 ncü maddede mütedavil sermaye bütçesinden yapılacağı yazılı olan masraflara,
- f) İşletme hizmetleri için 24 ncü maddeye göre verilecek fazla mesai ücretlerine.

MADDE 12. — Lâyihamın 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 13. — Mütedavil sermaye ile tedvir edilen muamelelerden mütevellit irat ve masrafların bilânçosu her takvim yılının hitamından itibaren 6 ay zarfında tanzim, Ziraat ve Maliye Vekâletleri ile Divanı Muhasebattan bir hesap yılı için tâyin olunacak birer kişi ile Umum Müdürlük işletmeler hesap işleri müdüründen müteşekkil heyet tarafından tetkik olunur. Bu heyet takvim yılının hitamından itibaren 9 ay içinde raporlarını Divanı Muhasebat Reisliğine ve Maliye Vekâletine gönderir.

MADDE 14. — İşletmelerin memur ve daimî hizmetlilerinin kadroları Umum Müdürlüğün memur ve daimî hizmetliler kadrolarından temin edilir.

Ancak, lüzum ve zaruret halinde sermaye ve gelişme durumları elverişli olan işletmelerde Umum Müdürlüğün teklifi ve Ziraat Vekilinin tasvibi ile mütedavil sermaye bütçesinden memur ve hizmetli çalıştırılabilir.

Kendisine ek görev olarak mütedavil sermaye memurluğu verilen Ziraat Vekâleti memur ve hizmetlilerine ek görev karşılığı olarak mütedavil sermaye bütçesinden ayda (100) liradan (300) liraya kadar ücret verilebilir.

Bölüm : IV.

Çeşitli hükümler

MADDE 15. — Ziraat Vekâletinin bu kanunun 2 nei maddesinin (e) bendinde yazılı faaliyetleri 18 . XII . 1953 tarihli ve 6200 sayılı Kanunun 2 nei maddesinin (I) bendi hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 16. — Yandere havzaları ıslahında teşkilâtlarına taallük eden hizmetler Orman Umum Müdürlüğü ve DSİ tarafından yerine getirilir.

MADDE 17. — Ziraat Vekâletinin TOPRAK-SU'ya mütaallik aşağıda yazılı muameleleri Muhasebe Umumiye Kanununun 83 ve 135 nei maddeleri ve 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Bu işler Maliye ve Ziraat Vekâletlerince müştereken tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek esaslar dairesinde yürütülür:

Zr. E.

MADDE 13. — Lâyihamın 13 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Lâyihamın 14 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bölüm : IV

Çeşitli hükümler

MADDE 15. — Lâyihamın 15 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Lâyihamın 16 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Lâyihamın 17 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Mütedavil sermaye ile tedvir edilen muamelelerden mütevellit irat ve masrafların bilânçosu, evrakı sarfiyeleriyle birlikte, her takvim yılının hitamından itibaren 6 ay zarfında Divanı Muhasebat Reisliğine ve bir sureti Maliye Vekâletine gönderilir.

MADDE 14. — İşletmelerin memur ve daimî hizmetlilerinin kadroları Umum Müdürlüğün memur ve daimî hizmetlileri kadrolarından temin edilir.

Kendilerine ek görev olarak mütedavil sermaye memurluğu verilen Ziraat Vekâleti memur ve hizmetlilerine ek görev karşılığı olarak mütedavil sermaye bütçesinden ayda 100 liradan 300 liraya kadar ücret verilebilir.

Bölüm : IV.

Çeşitli hükümler

MADDE 15. — Ziraat Vekâletinin bu kanunun 2 nci maddesinin (e) bendinde yazılı faaliyetleri, 6 200 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (L) bendi hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 16. — Toprak ve su tarafından ele alınan yandere havzaları ıslahında Orman Umum Müdürlüğü ve DSİ. ni alâkalandıran hizmetler bu umum müdürlükler tarafından yerine getirilir.

HÜ

Zr. E.

- a) Her türlü etüd yapılması, amenajman plânları ile projelerin hazırlanması, tatbiki ve bunların kontrolü,
- b) Diğer her türlü inşaat, tamirat ve tesiat,
- c) Her nevi alet, makina, taşıt, malzeme, avadanlık ve yedek parçaların satın alınması,
- d) Her nevi kiralama, kiraya verme ve taşıtma işleri.

MADDE 18. — Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetinde bulunan yabancı zeytinlikler, harnupluklar, sakızlık, benzerleri ve haliyle kültüre elverişli bulunmayan ıslaha muhtaç sair araziden TOPRAKSU hizmet ve faaliyetleri için lüzum görülen yerler Hazinece Ziraat Vekâletine tahsis veya mütedavil sermayeli ve hükmi şahsiyeti haiz TOPRAKSU işletmelerine 10 ncu madde hükümleri dairesinde temlik edilir.

3573 sayılı Kanun hükümlerine tâbi sakızlık, yabancı zeytinlik ve harnuplukların tevzie tahsisinden evvel TOPRAKSU'dan muvafakat alınması şarttır. Bu muvafakat bâzi şartların tahakkukuna bağlanmışsa, şartların nelerden ibaret olduğu muvafakatte gösterilir.

MADDE 19. — Zirai sulama, arazi ıslahı, toprak muhafaza ve tevhibi arazi maksatlarıyla lüzumlu gördüğü gayrimenkulleri satınalma, mübadele, istimlak veya kiralama suretleriyle tedarike Ziraat Vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 20. — 2 nci maddenin a, b, c ve j bentlerinde yazılı maksatlar için her ne şekilde olursa olsun Ziraat Vekâletine tahsis edilen yahut Hazine veya hükmi şahsiyeti haiz mütedavil sermayeli işletmeler mülkiyetine geçen gayrimenkullerin bu maksatların tahakkukundan sonra icabı hale göre usulü dairesinde şartlı veya şartsız olarak satılması, mübadele edilmesi, kiraya verilmesi veya üzerlerinde mütedavil sermayeli muvakkat işletmeler kurulması caizdir.

MADDE 21. — Arazi ıslahı, zirai sulama, toprak muhafazası ve tevhibi arazi maksadıyla Ziraat Vekâleti tarafından hakiki ve hükmi, hususi şahıslara ait arazi üzerinde TOPRAKSU'nun teknik rehberliğiyle arazi sahiplerine aldırılması mümkün ve zaruri görülen tedbirleri müddeti içinde alâkalıların alması zaruridir. Bu tedbirle-

MADDE 18. — Lâyihanın 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Lâyihanın 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Lâyihanın 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Lâyihanın 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. -- Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya hususi mülkiyetinde bulunan yabancı zeytinlikler, harnupluklar, sakızlıklar ve benzerleriyle halihazır durumda kültüre elverişli bulunmayan ıslaha muhtaç sair araziden TOPRAKSU hizmet ve faaliyetleri için lüzum görülen yerler Hazine Ziraat Vekâletine tahsis veya mütedavil sermayeli ve hükmi şahsiyeti haiz TOPRAKSU işletmelerine 10 ncu madde hükümleri dairesinde temlik edilir.

3573 sayılı kanun hükümlerine tâbi sakızlık, yabancı zeytinlik ve harnuplukların tevzie tahsisinden evvel TOPRAKSU'dan muvafakat alınması şarttır. Bu muvafakat bâzı şartların tahakkukuna bağlanmışsa, şartların nelerden ibaret olduğu muvafakatta gösterilir.

MADDE 18. — Zirai sulama, arazi ıslahı toprak muhafazası, ve tevhide arazi maksatlarıyla lüzumlu gördüğü gayrimenkulleri satınalma, mübadele, istimplâk veya kiralama suretiyle tedarike Ziraat Vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 19. — 2 nci maddenin (a), (b), (c) ve (j) bentlerinde yazılı maksatlar için her ne şekilde olursa olsun Ziraat Vekâletine tahsis edilen yahut Hazine veya hükmi şahsiyeti haiz mütedavil sermayeli işletmelerin mülkiyetine geçen gayrimenkullerin bu maksatların tahakkukundan sonra icabı hale göre usulü dairesinde şartlı veya şartsız olarak satılması, mübadele edilmesi, kiraya verilmesi veya üzerlerinde mütedavil sermayeli muvakkat işletmeler kurulması caizdir. (10 ncu madde hükümleri mahfuzdur.)

MADDE 20. -- Arazi ıslahı, zirai sulama ve toprak muhafazası maksadiyle Ziraat Vekâleti tarafından hakiki ve hükmi şahıslara ait arazi üzerinde TOPRAKSU'nun teknik rehberliği ile arazi sahiplerine aldırılması mümkün ve zaruri görülen tedbirleri müddeti içinde alâkalıların alması mecburidir. Bu tedbirlerin alınması halinde Ziraat Vekâleti tarafından alâkalılara tebligat yapılarak münasip ve katî bir mehil verilir. Mehil içinde de tedbirler alınmadığı takdirde

Hü.

Zr. E.

rin alınmaması halinde Ziraat Vekâleti tarafından alâkalılara tebligat yapılarak katî bir mehil verilir. Mehil içinde de tedbirler alınmadığı takdirde ya 19 ncu madde hükümleri tatbik olunur veya gerekli işler TOPRAKSU tarafından yapılarak masrafı alâkalısından Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanun gereğince tahsil edilir.

Sahipli arazi üzerinde alâkalılar tarafından Ziraat Vekâletinin teknik rehberliğiyle dahi alınması mümkün olmıyan tedbirlerin icapları, Topraksu tarafından yerine getirilir ve tahakkuk eden masrafın % 25 - 60 ı alâkalısından defaten alınarak bakiye borç 10 yılda 10 müsavi taksitte tahsil edilir.

MADDE 22. — TOPRAKSU'nun direktif ve nezareti altında veya 21 nci maddenin son fıkrası hükmüne göre toprak muhafazasına, arazi ıslahına, arazi tevhidine ve zirai sulamaya mütaallik tedbirleri alacak şahıs ve teşekküllere Ziraat Vekâletinin izni ile T. C. Ziraat Bankası gerekli kredileri verir.

Bu krediler için Ziraat Vekâleti bütçesine her yıl 20 milyon liraya kadar T. C. Ziraat Bankası sermayesine mahsuben ayrıca tahsisat konulur.

Bu kredilerin miktarı, faiz nispeti, müddeti ve diğer şartları Ziraat Vekâleti ve T. C. Ziraat Bankası tarafından müştereken tâyinedilir.

MADDE 23. — Bu kanunun 2 nci maddesinin (e) bendi gereğince TOPRAKSU tarafından düzenlenen suların intifa hakkı, bu baptaki müktesep haklar mahfuz kalmak şartıyla, Ziraat Vekâletine tahsis edilir.

MADDE 24. — TOPRAKSU şilérinde normal mesai gün ve saatleri dışında çalıştırılan memur ve hizmetlilere Ziraat Vekâletince tesbit edilecek esaslar dâhilinde ve beher fazla mesai saati için, aylık veya ücretlerinin bir saate isabet eden miktarı fazla mesai ücreti olarak verilir. Bu sarfiyatın umumi muvazeneye dâhil memur ve hizmetlilere taallük eden kısmı her yıl bütçenin TOPRAKSU umumi masraflarından karşılanır. Saat başına verilecek fazla mesai ücreti 2 liradan, enstitü, istasyon ve lâboratuvarlarda çalıştırılan teknik elemanlara yukardaki hükümlere göre verilecek günlük fazla mesai ücreti ise bu yerlerdeki fazla çalışma müddetleri ne olursa ol-

MADDE 22. — Lâyihanın 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Lâyihanın 23 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Lâyihanın 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

gerekli işler TOPRAKSU tarafından yapılarak masrafı alâkahsından âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanun gereğince tahsil edilir.

Sahipli arazi üzerinde alâkahlılar tarafından, Ziraat Vekâletinin teknik rehberliği ile dahi, alınması mümkün olmayıan tetbirlerin icapları TOPRAKSU tarafından yerine getirilir ve tahakkuk eden masrafın % 10 una kadarı alâkahsından defaten alınarak bakiye borç 15 yılda 15 müsavi taksitle tahsil edilir.

MADDE 21. — TOPRAKSU'nun direktif ve nezareti altında veya 20 nci maddenin son fıkrası hükmüne göre toprak muhafazasına, arazi ıslahına, arazi tevhidine ve zirai sulamaya mütaallik tetbirleri alacak şahıs ve teşekküllere Ziraat Vekâletinin izni ile T. C. Ziraat Bankası gerekli kredileri verir.

Bu krediler için Ziraat Vekâleti bütçesine her yıl 20 milyon liraya kadar T. C. Ziraat Bankası sermayesine mahsuben ayrıca tahsisat konulur.

Bu kredilerin miktarı, faiz nispeti, müddeti ve diğer şartları Ziraat Vekâleti ve T. C. Ziraat Bankası tarafından müştereken tâyin edilir.

MADDE 22. — Bu kanunun 2 nci maddesi (e) bendi gereğince TOPRAKSU tarafından düzenlenen sulardan ilgililer Ziraat Vekâletince tesbit edilecek bir ücret mukabilinde faydalanırlar. Bu sular üzerindeki müktesep haklar mahfuzdur.

MADDE 23. — TOPRAKSU işlerinde normal mesai gün ve saatleri dışında bilfiil arazide çalıştırılan memur ve hizmetlilere, Ziraat Vekâletince tesbit edilecek esaslar dâhilinde, her fazla mesai saati için aylık veya ücretlerinin bir saate isabet eden miktarı fazla mesai ücreti olarak verilir. Bu sarfiyatın umumi muvazeneğe dâhil memur ve hizmetlilerle teknik elemanlara taallûk eden kısmı her yıl bütçesinin TOPRAKSU umumi masraflarından karşılanır.

Ha.

Zr. E.

sun bunlardan müdür, lâboratuvar şefi, müte-hassis ve baş asistanlar için 8 liradan, asistanlar için 6 liradan aşağı olamaz.

MADDE 25. — Ziraat Vekâleti Umum Müdürlük ve işletmelerinin memurları ve çeşitli hizmetleriyle bunların aile efradı, memur konutlarında, memur konutları hakkında uygulanmakta olan esaslar dairesinde barındırılabilirler.

Şehir ve kasabalar dışında geceli gündüzlü bulunmaları işleri icabı olan memurlarla, çeşitli hizmetler, sürekli işçiler ve bunların aile fertleri Umum Müdürün teklifi ve Ziraat Vekilinin muvafakatiyle bu konutlarda parasız olarak otururlar.

MADDE 26. — Umum Müdürlüğün kuruluşunda ve işletmelerindeki muhasebeci, veznedar ve yardımcılarına aylık tutarlarının % 15 - 25 ine kadar aylık kasa tazminatı verilebilir.

MADDE 27. — TOPRAKSU işletmelerinin bütün malları ve kıymetleri devlet malı hükmündedir. Bu mallar ve kıymetler aleyhine suç işliyenler Devlet malları aleyhine suç işliyenler gibi ceza görürler.

MADDE 28. — Bu kanunun gerekli hükümlerinin tatbik şekilleri bir nizamname ile tâyin ve tesbit olunur.

MADDE 29. — 14 Haziran 1937 tarihli ve 3203 sayılı Ziraat Vekâleti Vazife ve Teşkilât Kanununun 6 ve 7 nci maddelerinin bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı müesseseler TOPRAKSU'ya bağlanmıştır.

MADDE 30. — Bu kanun 28 Şubat 1960 tarihinde meriyete girer.

MADDE 31. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

2. II. 1959

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

MADDE 25. — Ziraat Vekâleti TOPRAKSU Umum Müdürlük ve İşletmelerinin memurları ve çeşitli hizmetleriyle bunların aile efradı, memur konuklarında, memur konukları hakkında uygulanmakta olan esaslar dairesinde barındırılabilirler.

Şehir ve kasabalar dışında geceli gündüzlü bulunmaları işleri icabı olan memurlarla, çeşitli hizmetliler, sürekli işçiler ve bunların aile fertleri Umum Müdürün teklifi ve Ziraat Vekilinin muvafakati ile bu konuklarda parasız olarak otururlar.

MADDE 26. — Lâyihanın 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Lâyihanın 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Lâyihanın 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Lâyihanın 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Lâyihanın muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Lâyihanın 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Lâyihanın 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Ziraat Vekâleti TOPRAKSU Umum Müdürlüğü ve işletmelerinin memurları ve çeşitli hizmetlileriyle bunların aile efradı memur meskenlerinde, memur meskenleri hakkında uygulanmakta olan esaslar dairesinde barındırılabilirler.

Şehir ve kasabalar dışında geceli gündüzlü bulunmaları işleri icabı olan memurlarla, çeşitli hizmetliler, sürekli işçiler ve bunların aile fertlerine umum müdürün teklifi ve Ziraat Vekilinin muvafakatiyle bu meskenlerde parasız olarak ikamet ruhsatı verilebilir.

MADDE 25. — Umum Müdürlüğün kuruluşunda ve işletmelerindeki kıymet muhafızları ile veznedar ve yardımcılarına aylık maaş tutarlarının % 15 - 25 ine kadar aylık kasa tazminatı verilebilir.

MADDE 26. — Lâyihanın 27 nci maddesi 26 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Bu kanunun gerekli hükümlerinin tatbik şekilleri bir nizamname ile tâyin ve tesbit olunur. Bu nizamname işbu kanunun meriyet tarihinden itibaren âzami iki sene içinde tatbik mevkiine vaz'olunur.

MADDE 28. — Lâyihanın 29 ncu maddesi 28 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1. — İlişik 3 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1960 mali yılı içinde kullanılamaz.

MUVAKKAT MADDE 2. — Bu kanuna bağlı (4) sayılı cetvelde yazılı müesseseler TOPRAKSU'ya bağlanmıştır.

MADDE 29. — Lâyihanın 30 ncu maddesi 29 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Lâyihanın 31 nci maddesi 30 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili <i>Dr. Namık Gedik</i>
Hariciye Vekili <i>F. R. Zorlu</i>	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sıh. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] - SAYILI CETVEL

(Munhasıran TOPRAKSU hizmetlerinde çalışanlar için)

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
<i>I - Merkez teşkilâtı</i>							
3	Umum müdür (Yüksek ziraat mühendisi)	1	100	8	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	12	50
4	Umum müdür muavini (Yüksek ziraat mühendisi)	2	90	6	Makina mütehassısı	1	70
4	Fen heyeti reisi (Yüksek ziraat mühendisi)	1	90	6	Şef	1	70
4	Araştırma işleri müşaviri (Yüksek ziraat mühendisi)	1	90	7	»	2	60
4	Zirai iktisat müşaviri (Yüksek ziraat mühendisi)	1	90	8	Muamelât memuru	1	50
4	Toprak etüd ve erozyon işleri müşaviri (Yüksek ziraat mühendisi)	1	90	9	»	3	40
4	Zirai sulama ve drenaj işleri müşaviri (Yüksek ziraat mühendisi)	1	90	10	»	4	35
4	Hukuk müşaviri	1	90	11	»	5	30
5	Şube müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	3	80	<i>II - Taşra teşkilâtı</i>			
5	Şube müdürü	2	80	A) Bölge müdürlükleri :			
5	Teknik hesap işleri müdürü	1	80	4	Bölge müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	5	90
5	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	6	80	5	Bölge müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	5	80
6	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	7	70	5	Başmühendis (Yüksek ziraat mühendisi)	10	80
7	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	9	60	6	Başmühendis (Yüksek ziraat mühendisi)	20	70
				7	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	20	60
				8	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	30	50
				9	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	40	40

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
10	Yüksek mühendis veya mühendis (Ziraat, orman, su veya inşaat)	45	35	9	Ayniyat memuru	5	40
8	Makina mütehasısı	10	50	10	Ambar memuru	5	35
6	Lâboratuvar şefi (Yüksek ziraat mühendisi)	5	70	11	Muamelât memuru	5	30
7	Asistan	5	60	12	Kâtip	5	25
8	Ziraat teknisyeni	10	50	C) İşletmeler			
9	» »	10	40	4	İşletme müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	5	90
10	» »	10	35	5	İşletme müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	5	80
11	» »	10	30	6	İşletme mühendisi (Yüksek ziraat mühendisi)	10	70
7	İdare şefi	10	60	7	Makina mütehasısı	5	60
8	Muamelât memuru	10	50	8	» »	5	50
9	» »	10	40	8	Ziraat teknisyeni	2	50
10	» »	10	35	9	» »	3	40
11	» »	10	30	10	» »	5	35
B) Araştırma ve deneme müesseseleri				11	» »	10	30
3	Araştırma Enstitüsü müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	2	100	9	Ayniyat memuru	10	40
4	Deneme istasyonu müdürü (Yüksek ziraat mühendisi)	3	90	10	Ambar memuru	10	35
5	Başasistan (Yüksek ziraat mühendisi)	3	80	11	Muamelât memuru	10	30
6	Başasistan (Yüksek ziraat mühendisi)	5	70	8	Mesul muhasip	10	50
8	Asistan (Yüksek ziraat mühendisi)	15	50	9	Muhasebe memuru	1	40
				10	» »	2	35
				11	» »	3	30
				12	» »	4	25
				10	Veznedar	10	35

[2] - SAYILI CETVEL

3	Müdür (Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü)	1	100		istasyonları)	1	35
4	Müdür (Sulu ziraat istasyonları)	1	90	11	Memur (Sulu ziraat istasyonları)	1	30
5	Müdür (Sulu ziraat istasyonları)	1	80	10	Asistan (Tohum ıslah ve deneme)	1	35
7	Ziraat teknisyeni (Sulu ziraat istasyonları)	1	60	9	Şef (Bağ - Bahçe)	1	40
10	Ayniyat memuru (Sulu ziraat istasyonları)	2	35	13	Tarım öğretmeni (Vilâyetler teşkilâtı)	2	20
10	Mutemet (Sulu ziraat istasyonları)	2	35	12	Ziraat muallimi (Zirai teşkilât)	1	25
10	Memur (Sulu ziraat istasyonları)	1	35	11	» » » »	2	30
10	Ambar memuru (Sulu ziraat istasyonları)	1	35	11	Tarım teknisyeni (Vilâyetler teşkilâtı)	3	30
				11	Mutemet (Vilâyetler teşkilâtı)	1	30
				12	Tarım öğretmeni (Vilâyetler teşkilâtı)	2	25

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
11	2 nci sınıf ziraat muallimi (Ziraat teşkilâtı)	4	30		teşkilâtı)	2	35
10	Şef (Tohum temizleme evleri)	1	35	7	Müdür (Bağ - Bahçe)	1	60
10	Tarım teknisiyeni (Vilâyetler teşkilâtı)	4	35	7	» (Tohum ıslah istasyonları)	1	60
11	Ambar ve ayniyat memuru (Vilâyetler teşkilâtı)	1	30	10	1 nci sınıf ziraat muallimi (Vilâyetler teşkilâtı)	1	35
10	Muamelât memuru (Vilâyetler			8	Mintaka ziraat mütehassısı (Ziraat teşkilâtı)	1	50

[3] - SAYILI CETVEL

Müessesenin adı	Bulunduğu mahal
1. Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü	Ankara
2. Sulu Ziraat Araştırma Enstitüsü	Tarsus
3. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Menemen
4. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Çumra
5. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Eskişehir
6. Karadeniz Bölgesi Toprak Tahlil Lâboratuvarı	İzmir
7. Ege Bölgesi Toprak Tahlil Lâboratuvarı	Samsun

Ziraat Encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

Munhasıran TOPRAKSU hizmetlerinde çalışanlar için

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Aylık
<i>I - MERKEZ TEŞKİLÂTI</i>							
3	Umum Müdür (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 500	8	Muamelât memuru	1	700
4	Umum Müdür Muavini (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	9	»	3	600
4	Fen Heyeti Reisi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	10	»	4	500
4	Araştırma İşleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	11	»	5	450
4	Zirai İktisat Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	<i>II - TAŞRA TEŞKİLÂTI</i>			
4	Toprak Etüd ve erozyon işleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	<i>A) Bölge müdürlükleri</i>			
4	Zirai Sulama ve Drenaj İşleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	4	Bölge Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 250
4	Hukuk Müşaviri	1	1 250	5	Bölge Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 100
5	Şube Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 100	5	Başmühendis (Yüksek Ziraat Mühendisi)	10	1 100
5	Şube Müdürü	2	1 100	6	Başmühendis (Yüksek Ziraat Mühendisi)	20	950
5	Teknik Hesap İşleri Müdürü	1	1 100	7	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	20	800
5	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, su veya inşaat)	6	1 100	8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	30	700
6	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, su veya inşaat)	7	950	9	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	40	600
7	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, su veya inşaat)	9	800	10	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	45	500
8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, su veya inşaat)	12	700	8	Makina Mütchassısı	10	700
6	Makina Mütchassısı	1	950	6	Lâboratuvar Şefi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	950
6	Şef	1	950	7	Asistan	5	800
7	»	2	800	8	Ziraat Teknisyeni	10	700
				9	»	10	600
				10	»	10	500
				11	»	10	400
				7	İdare Şefi	10	800
				8	Muamelât Memuru	10	700
				9	»	10	600
				10	»	10	500
				11	»	10	400

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
B) Araştırma ve Deneme müesseseleri				5	İşletme Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 100
3	Araştırma Enstitüsü Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	2	1 500	6	İşletme Mühendisi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	10	950
4	Deneme İstasyonu Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 250	7	Makina Mütahassısı	5	800
5	Başasistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 100	8	» »	5	700
6	Başasistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	950	8	Ziraat Teknisyeni	2	700
8	Asistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	15	700	9	» »	3	600
9	Ayniyat Memuru	5	600	10	» »	5	500
10	Ambar Memuru	5	500	11	» »	10	450
11	Muamelât memuru	5	450	9	Ayniyat Memuru	10	600
12	Kâtip	5	400	10	Ambağ Memuru	10	500
C) İşletmeler				11	Muamelât Memuru	10	450
4	İşletme Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 250	8	Mesul Muhasip	10	700
				9	Muhasebe Memuru	1	600
				10	» »	2	500
				11	» »	3	450
				12	» »	4	400
				10	Veznedar	10	500

[2] SAYILI CETVEL

3	Müdür (Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü)	1	1 500	11	Ziraat Muallimi (Zirai teşkilât)	2	450
4	Müdür (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	1 250	11	Tarım Teknisyeni (Vilâyetler teşkilâtı)	3	450
5	Müdür (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	1 100	11	Mutemet (Vilâyetler teşkilâtı)	1	450
7	Ziraat Teknisyeni (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	800	12	Tarım Öğretmeni (Vilâyetler teşkilâtı)	2	400
10	Ayniyat Memuru (Sulu Ziraat İstasyonları)	2	500	11	2 nci Sınıf Ziraat Muallimi (Zirai teşkilât)	4	450
10	Mutemet (Sulu Ziraat İstasyonları)	2	500	10	Şef (Tohum Temizleme Evleri)	1	500
10	Memur (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	500	10	Tarım Teknisyeni (Vilâyetler teşkilâtı)	4	500
10	Ambar Memuru (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	500	11	Ambar ve Ayniyat Memuru (Vilâyetler teşkilâtı)	1	450
11	Memur (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	450	10	Muamelât Memuru (Vilâyetler teşkilâtı)	2	500
10	Asistan (Tohum Islah ve Deneme)	1	500	7	Müdür (Bağ - Bahçe)	1	800
9	Şef (Bağ - Bahçe)	1	600	7	Müdür (Tohum İslah İstasyonları)	1	800
13	Tarım Öğretmeni (Vilâyetler teşkilâtı)	2	350	10	1 nci Sınıf Ziraat Muallimi (Vilâyetler teşkilâtı)	1	500
12	Ziraat Muallimi (Zirai Teşkilât)	1	400	8	Mıntaka Ziraat Mütahassısı (Ziraat teşkilâtı)	1	700

[3] SAYILI CETVEL

Lâyihanın 3 sayılı cetveli aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Encümeninin tadiline bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

(Munhasıran TOPRAKSU hizmetlerinde çalışanlar için)

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı
I - MERKEZ TEŞKİLÂTI							
3	Umum Müdür (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 500	8	Muamelât Memuru	1	700
4	Umum Müdür Muavini (Y. Ziraat Mühendisi)	2	1 250	9	»	3	600
4	Fen Heyeti Reisi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	10	»	4	500
4	Araştırma İşleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	11	»	5	450
4	Zirai İktisat Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	II - TAŞRA TEŞKİLÂTI			
4	Toprak Etüd ve Erozyon İşleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	A) Bölge Müdürlükleri			
4	Zirai Sulama ve Drenaj İşleri Müşaviri (Yüksek Ziraat Mühendisi)	1	1 250	4	Bölge Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 250
4	Hukuk Müşaviri	1	1 250	5	Bölge Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 100
5	Şube Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 100	5	Başmühendis (Yüksek Ziraat Mühendisi)	10	1 100
5	Şube Müdürü	2	1 100	6	Başmühendis (Yüksek Ziraat Mühendisi)	20	950
5	Teknik Hesap İşleri Müdürü	1	1 100	7	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	20	800
5	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	6	1 100	8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	30	700
6	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	7	950	9	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	40	600
7	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	9	800	10	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	45	500
8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su veya İnşaat)	12	700	8	Makina Mütchassısı	10	700
6	Makina Mütchassısı	1	950	6	Lâboratuvar Şefi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	950
6	Şef	1	950	7	Asistan	5	800
7	»	2	800	8	Ziraat Teknisiyeni	10	700
				9	»	10	600
				10	»	10	500
				11	»	10	450
				7	İdare Şefi	10	800

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı
8	Muamelât Memuru	10	700				
9	» »	10	600				
10	» »	10	500				
11	» »	10	450				
<i>B) Araştırma ve Deneme Müesseseleri</i>				<i>C) İşletmeler</i>			
3	Araştırma Enstitüsü Müdürü (Y. Ziraat Mühendisi)	2	1 500	4	İşletme Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 250
4	Deneme İstasyonu Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 250	5	İşletme Müdürü (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	1 100
5	Başasistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	3	1 100	6	İşletme Mühendisi (Yüksek Ziraat Mühendisi)	10	950
6	Başasistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	5	950	7	Makina Mütahassısı	5	800
8	Asistan (Yüksek Ziraat Mühendisi)	15	700	8	» »	5	700
9	Ayniyat Memuru	5	600	8	Ziraat Teknisiyeni	2	700
10	Ambar Memuru	5	500	9	» »	3	600
11	Muamelât Memuru	5	450	10	» »	5	500
12	Kâtip	5	400	11	» »	10	450
				9	Ayniyat Memuru	10	600
				10	Ambar Memuru	10	500
				11	Muamelât Memuru	10	450
				8	Mesul Muhasip	10	700
				9	Muhasebe Memuru	1	600
				10	» »	2	500
				11	» »	3	450
				12	» »	4	400
				10	Veznedar	10	500

[2] SAYILI CETVEL

3	Müdür (Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü)	1	1 500	10	Asistan (Tohum Islah ve Deneme)	1	500
4	Müdür (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	1 250	9	Şef (Bağ - Bahçe)	1	600
5	Müdür (Sulu Ziraat İstasyonları)	1	1 100	13	Tarım Öğretmeni (Vilâyetler Teşkilâtı)	2	350
7	Ziraat Teknisiyeni (Sulu Ziraat istasyonları)	1	800	12	Ziraat Muallimi (Zirai Teşkilât)	1	400
10	Ayniyat Memuru (Sulu Ziraat istasyonları)	2	500	11	Ziraat Muallimi (Zirai Teşkilât)	2	450
10	Mutemet (Sulu Ziraat istasyonları)	2	500	11	Tarım Teknisiyeni (Vilâyetler Teşkilâtı)	3	450
10	Memur (Sulu Ziraat istasyonları)	1	500	11	Mutemet (Vilâyetler Teşkilâtı)	1	450
10	Ambar Memuru (Sulu Ziraat istasyonları)	1	500	12	Tarım Öğretmeni (Vilâyetler Teşkilâtı)	2	400
11	Memur (Sulu Ziraat istasyonları)	1	450	11	2 nci Sınıf Ziraat Muallimi (Ziraat Teşkilâtı)	4	450
				10	Şef (Tohum Temizleme evleri)	1	500

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş tutarı
10	Tarım Teknisiyeni (Vilâyetler Teşkilâtı)	4	500	7	Müdür (Tohum Islah istasyonları)	1	800
11	Ambar ve Ayniyat Memuru (Vilâyetler Teşkilâtı)	1	450	10	1 nci Sınıf Ziraat Muallimi (Vilâyetler Teşkilâtı)	1	500
10	Muamelât Memuru (Vilâyetler Teşkilâtı)	2	500	8	Mıntaka Ziraat Mütéhassısı (Ziraat Teşkilâtı)	1	700
7	Müdür (Bağ - Bahçe)	1	800				

[3] SAYILI CETVEL

I - MERKEZ TEŞKİLÂTI

4	Umum Müdür Muavini (Y. Ziraat Mühendisi)	1	1 250
4	Araştırma İşleri Müşaviri (Y. Z. Mühendisi)	1	1 250
4	Zirai İktisat Müşaviri (Y. Z. Mühendisi)	1	1 250
5	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	2	1 100
6	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	2	950
7	Yüksek Mühendis ve ya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	3	800
8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	3	700
		13	

	İnşaat Mühendisi)	8	800
8	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	15	700
9	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	16	600
10	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su, İnşaat Mühendisi)	22	500
8	Makina Mütéhassısı	4	700
8	Ziraat Teknisiyeni	4	700
9	» »	4	600
10	» »	4	500
11	» »	4	450
7	İdare Şefi	6	800
8	Muamelât Memuru	4	700
9	» »	4	600
10	» »	3	500
11	» »	3	450
		125	

II - TAŞRA TEŞKİLÂTI

(Bölge Müdürlükleri)

4	Bölge Müdürü (Y. Z. Mühendisi)	2	1 250
5	Bölge Müdürü (Y. Z. Mühendisi)	4	1 100
5	Başmühendis (Y. Z. Mühendisi)	6	1 100
6	Başmühendis (Y. Z. Mühendisi)	12	950
7	Yüksek Mühendis veya Mühendis (Ziraat, Orman, Su,		

III - İşletmeler

4	İşletme Müdürü (Y. Z. Mühendisi)	3	1 250
5	İşletme Müdürü (Y. Z. Mühendisi)	3	1 100
6	İşletme Mühendisi (Y. Z. Mühendisi)	6	950
7	Makina Mütéhassısı	2	800
8	» »	2	700
9	Ziraat Teknisiyeni	1	600
10	» »	3	500
11	» »	6	450

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı
9	Ayniyat Memuru	6	600	11	Muhasebe Memuru	2	450
10	Ambar Memuru	6	500	12	» »	3	400
11	Muamelât Memuru	6	450	10	Veznedar	6	500
8	Mesul Muhasip	6	700				
10	Muhasebe Memuru	1	500			62	

[4] SAYILI CETVEL

Müessesenin adı	Bulunduğu mahal
1. Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü	Ankara
2. Sulu Ziraat Araştırma Enstitüsü	Tarsus
3. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Menemen
4. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Çumra
5. Bölge Sulu Ziraat Deneme İstasyonu	Eskişehir
6. Karadeniz Bölgesi Toprak Tahlil Lâboratuvarı	Samsun
7. Ege Bölgesi Toprak Tahlil Lâboratuvarı	İzmir

